

JOUULULEHTI

Toimittajat: MATTI HELENIUS ja ALLI TRYGG-HELENIUS.

Joululehden osoite: KANSANKOTI, Helsinki.

Hinta: Aikaisten 32 siv. ja 3 lahjaliit. 75 p., 16 siv. ja 3 lahjaliit. 50 p.
Lasten 24 siv. ja 2 lahjaliit. 50 p., 16 siv. 25 p., 8 siv. 15 p.

Jouluna.

Se, mitä nyt aion kertoa, tapahtui monta monta sataa vuotta sitte kaukana kaukana täältä aina Juudaan maalla, jossa ei milloinkaan ole sellaista kylmää talvea kuin meillä, mutta jossa ei myös koskaan ole niin valoisia öitä kuin meillä kesällä.

Oli taas pimeä yö, aivan pimeä, ainoastaan tähdet niin kauniisti tuikkivat taivaalla. Kaikki oli niin hil-

jaista, sillä oli levon aika, eikä kukaan mielellään olisi-kaan liikkunut ulkona. Tiedättehän, että melkein pelottaa, jos joskus hyvin pimeässä täytyy mennä ulos. Mutta oli nyt kuitenkin muutamia, joiden täytyi olla ulkona. Ne olivat köyhiä miehiä, karjapaimenia. Illan tullessa olivat he ajaneet karjansa kedolle tehtyyn tarhaan, mutta kun sinnekin pedot voivat tulla, täytyi heidän kaiken yötä valvoa karjaansa paimentamassa. Usein ennenkin olivat valvoneet. Mutta nyt oli niin juhlallista. Oikein itsestään silmät kohosivat ylös taivaalle katselemaan noita kirkkaita tähtiä. He tunsivat itsensä niin vähäpätöisiksi. Tuolla ylhäällä tuo avaruus on niin ääretön kuinka suuri on sentään se Jumala joka tuon kaiken on luonut ja olennollaan täyttää kaiken avaruuden . . . on joka paikassa läsnä joka yön pimeydessäkin näkee paremmin kuin he kirkkaalla päivällä nytkin näkee heidät siinä. Oi jos kerran pääsisi siihen ihanaan kaupunkiin, jossa Jumala asuu! Täällä heidän täytyy olla pimeässä . . . siellä ei olisi enää pimeyttä ollenkaan. Täällä täytyi peljätä pahoja petoja ja ihmisetkin usein olivat niin häijyjä siellä olisi paljaita hyviä olentoja, enkeleitä ja hyviä ihmisiä. Täällä he itsekkään eivät vielä osanneet olla niin hyviä kuin olisi pitänyt . . . alinomaa olisi tarvinnut olla uskollisempina, ystävällisempinä, nöyrempana, avuliaampana ja kaikella tavoin parempana ja kun ei ollut, vaikka olisi tahtonut, niin sekin oli syntiä tuota suurta Jumalaa kohtaan. Voisikohan koskaan päästäkään taivaaseen? Mutta olihan Herra luvannut lähettää Messiaan, Vapahtajan. Isät jo olivat saaneet monta lupausta, ja pyhät miehet hiljattainkin olivat Hänestä ennustaneet voi jos Hän jo pian tulisi! mutta mitäs Hän tällaisista köyhistä

Voi kauheata! . . . mitä nyt!

Samassa oli yhdellä leimauksella niin kirkasta kuin olisi salama lyönyt ja itse auringon tuohon paikkaan suhauttanut. Tiedättekö, he oikein vapisivat . . . olisit sinäkin vapissut, kun ihan pilkko pimeässä olisi yhtäkkiä niin kirkasta tullut. Ja siinä samassa seisoi enkeli heidän keskellään, ihan oikea enkeli ja niin ihmeen ihana. Ja kun hän näki, kuinka he olivat peljästyneet, rupesi hän kohta suloisesti sointuvalla taivaallisella äänellään puhumaan:

„Älkää peljätkö, sillä katso, minä ilmoitan teille suuren ilon, joka tuleva on kaikelle kansalle: teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra Davidin kaupungissa. Ja tämä on teille merkiksi: te löydätte lapsen kapaloituna makaavan seimessä.“

Ja samassa tuli siihen enkeleitä niin paljo, niin paljo, niin äärettömän paljo, että niitä oli ihan joka paikassa; tuli koko taivaan sotaväki. Ja kaikki he yhdessä rupesivat laulamaan:

„Kunnia olkoon Jumalalle korkeudessa, ja maassa rauha ja ihmisille hyvä tahto!“

Ja samassa he taas kaikki katosivat ja oli taas yhtä pimeä kuin ennenkin, tähdet vain kauniisti taivaalla tuikkivat.

Nyt vasta paimenet oikein havaitsivat, mitä oli tapahtunut, ja suurella riemulla riensivät he Bethlehemiin ja löysivätkin siellä Jesus-lapsen, joka äsken oli tullut maailmaan ja jäänyt tänne eikä ollut mennyt pois enkelien kanssa.

Entäs jos sinäkin olisit saanut olla siellä! Mutta tiedätkö että kyllä sinäkin saat nähdä Jesusen ja olla Hänen kanssaan, jos sitä oikein sydämestäsi toivot, niinkuin nuo paimenetkin.

Nyt vietämme taas joulujuhlaa juuri muistoksi siitä yöstä, jolloin Jesus syntyi maailmaan. Onhan meillä tosin monta juhlaa, mutta eikö totta, ettei mikään ilta tunnu niin juhlalliselta kuin joulu-ilta. Ja niinhän se oli paimenillekin. Ja kun teillä sitte sytytetään joulukynttilät, niin silloin enkeli itse Jumalan luota tulee teidän tyköne juuri niinkuin paimentenkin tykö. Ja vaikka teillä olisi kuin yksi kynttilä, vieläpä vaikka ei olisi yhtään, niin ei enkeli silti jää tulematta, jos häntä vaan odotetaan. Ja kun sitte isä tahi joku perheen jäsen ottaa esille kirjan ja lukee siitä Jumalan sanaa, niin siinä enkeli puhuttelee teitäkin kuten ennen paimenia ja sanoo: „Teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja!“

Teille, ja näetkös sinullekin. Ja miksi Hän on sinulle syntynyt? Tietysti siksi, että Hän tahtoo johdattaa sinut taivaaseen. Ja eikö se ole kovasti iloista, että sinäkin voit päästä taivaaseen? Moni lapsi saa jouluna paljon lahjoja ja iloitsee niistä niinkuin kyllä sopiinkin. Mutta mikään niistä ei voi viedä meitä taivaaseen. Taitavat mennä rikki jo ennen tulevaa joulua. Sitä vastoin Jumala itse antaa teille sellaisen lahjan, Jesusen, joka kerran vie teidät taivaaseen, oikein sisään sinne Jumalan ihanaan asuntoon, jonne paimenetkin toivoivat, ja jossa on vielä paljon kirkkaampaa ja ihanampaa kuin kirkossa jouluna.

Siitä Jesuksesta juuri enkeli Jumalan sanaa luettaessa teillekin ilmoittaa, ja sanoo sen vuoksi ilmoitavansa suuren ilon. Ette näe enkeliä ettekä Jesusta nyt vielä. Mutta kyllä ne silti ovat teidän tyköänne. Ja kun joulu on mennyt, jää Jesus kuitenkin tyköne, Hän ei mene pois, niinkuin ei Hän paimeniltakaan mennyt pois, sillä Hän on luvannut maailman loppuun asti olla niiden tykönä, jotka Häntä rakastavat. Ja kun sitte sinunkin vuorosi tulee ja Jumala kutsuu sinun Jesusen kautta taivaaseen, silloin saat oikein nähdä Jesusen ja silloin sinulla vasta suuri riemu on.

Mutta enkeli sanoi, että tuon ilon pitää tulla *kaikille*. Jos sen vuoksi tiedät jonkun lapsen, jonka kodissa ei ole joulukynttilää eikä lueta Jumalan sanaa, niin pyydä että sinä saat viedä sinne kynttilän ja puhu sitte siellä, että Jesus on tullut heitäkin taivaaseen saattamaan. Ja tiedätkö, silloin enkeli sinun kanssasi tulee siihen kotiin ja tuo sinne parhaimman joululahjan, Jesusen. Heillekin tulee silloin suuri ilo, ja siitä vielä sinunkin sydämesi riemastuu.

Suokoon niin Jumala tänäkin jouluna Suomen lapsille ja heidän vanhemmillensa suuren ilon Jesusen syntymästä!

HANNU HAHNSSON.

Sinun pitää kunnioittaman sinun isääs ja äitiäs, niinkuin Herra sinun Jumalas on sinun käsenyt, ettäs kauvan eläisit, ja menestyisit siinä maassa, jonka Herra sinun Jumalas sinulle antaa.

(5 Mos. 5:16.)

Mökinpojan joulu.

Taas joulujuhla suuri tullut on,
Tuo tuttu vanhastaan, mi ain' on uusi.
Salissa rikkaan herraskartanon
Niin uljas, loistava on joulukuusi,
Ja lapsiparvi reipas riemuiten
Käy leikkimähän ympärillä sen.

Mut salin ovi kohta aukeaa
Ja sisään astuu joukko torpparitten.
He ihmeissänsä kuuseen tuijottaa,
Ja rouva istumaan vie heidät sitten.
Näet tapa vanha rahvaan seuran tään
Toi taloon joulu-iltaa viettämään.

Mut oven suuss' on Paavo poikanen,
Hän metsämökistä on kaukaa tuolta.
Jo nuorena hän tunsu puuttehen,
Sai usein niellä itkua ja huolta.
Nyt talon tyttö, Elsa neiti tuo,
Sen kädest' ottaa, johtaa kuusen luo.

Ja poikanen se ihmein seisovi.
Ei unissaankaan nähnyt oo hän moista.
On makeisia siinä viljalti,
Hän, hänkin osaksensa saapi noista.
Ja mökin lapsi helmen poskeltaan
Nyt kuivaa karkealla hihallaan.

Se ilon kyynel on ja kiitoksen.
Niinlämmän tunne pojan rinnan täyttää.
Hän huomaa, kuinka sydän rikkaitten
Voi rakkautta köyhällekin näyttää
Ja ystävänä häntä kohdella
Ja omastansa hälle tarjota.

Hän Jesuslasta muistaa seimessään,
Mi syntyi pienten, köyhän ystäväksi,
Ja ihmisiä veljiks' tekemään,
Maan päälle taivaan kunniastä läksi,
Ett' toinen toistaan auttain, palvelen
He seuraisivat ääntä Jesuksen.

KAARLO HAMMAR.

Kumpiko antoi enemmän?

Oli pyhäkoulujuhla kirkossa joulun edellisenä sunnuntaina. Suuressa joulukuudessa säteilivät niin kirkkaasti kymmenet kynttelit, mutta vieläkin kirkkaammin kimmelsivät lasten silmät, siinä kun istuivat pitkin kirkon penkkejä kuusen ihanuuksia ihaellen.

Kaksi tyttöä istui vieretysten eräällä penkillä.

Kuinka erinäköisiä he olivat: Agnes hienossa hatussaan ja nahkapäärmäisessä samettinutussaan ja Liisu ohuessa pumpulihameessaan ja hallistuneessa villahuivissaan! Silmät vaan loistivat yhtä kirkkaasti, kun katselivat joulukuusta. Ja yhtä tarkkaavaisesti he sitten kuuntelivat papin kertomuksia. Hän oli puhunut heille Jesuksesta, joka tuli maan päälle vapahtamaan heitä ja tekemään heitä hyviksi ihmisiksi. Sitten oli hän kertonut kaikesta siitä hädästä ja kurjuudesta, mitä hän oli nähnyt käydessään kaupungin köyhien luona. Nyt oli määrä pitää joulujuhla heillekin, jos vain saataisiin niin paljon varoja kokoon. Pappi lopetti sanoilla: „Herra Jesus on täällä tänä iltana teidän keskelänne, rakkaat, pienet ystäväni, ja kysyy minun kauttani: Mitä *sinä* tahdot antaa Hänen veljilleen ja sisarilleen. Hän on sanonut: „Sen kuin te olette tehneet yhdelle näistä vähimmistä minun veljistäni, sen te teitte minulle“.

Syvä hiljaisuus vallitsi kirkossa pastorin terävästi katsoessa nuorisoparveen ympärillään. Lopuksi luettiin Herransiunaus ja lapset lähtivät kirkosta.

Agnes kulki pitkin katua kotiopettajattarensa taluttamana. Äkkiä hän seisautui ja virkkoi:

„Luuleeko Opettaja, että Jesus odottaa *minuakin* tuomaan jotakin köyhille?“

„Aivan varmaan, pikku Agnes, jos sinulla vaan on jotakin viemistä“, vastasi opettajatar.

„Onhan minulla se kahdenkymmenen markan kultaraha, jonka eno antoi minulle, että ostaisin sillä jotakin jouluksi. Mitäs jos antaisin sen. Sillä saisi kai hyvin moni lapsi ruokaa vatsansa täyteen?“

„Mutta minä luulin, että Agnes aikoi sillä ostaa itselleen uuden nukkeen“, huomautti opettajatar.

„Ai, se on totta“, sanoi Agnes surullisena. „Minun on mahdotonta lykätä Dagmar-nukkeani vanhassa reessä“.

He vaelsivat hiljalleen katua myöten eteenpäin.

„Mutta kuulkaas, opettaja, minähän voisin ostaa reen, joka maksaisi vaan kymmenen markkaa. Ja sitten minä voisin antaa toisen kymmenen markkaa köyhille!“ Ja Agnes oikein hypähteli iloissaan oivasta keksinnöstään. *Jotakin* hän välttämättömästi tahtoi antaa, sillä papin kertomus kuudesta pienestä lapsesta, jotka hän oli kerran tavannut muutamassa tyhjässä, kylmässä ullakkohuoneessa, jossa ei ollut mitään huonekaluja, ainoastaan kasa riekaleita maakuusijana, oli syvästi liikuttanut hänenkin sydäntänsä.

Sanottu ja tehty. Toisena päivänä päätettiin lähteä yhdessä kotiopettajattaren kanssa viemään Agneksen kymmenmarkkasta.

Myöskin Liisu meni kotiinsa. Hän pysähtyi kaukana syrjäkaupungilla olevan rappeutuneen talon eteen, avasi narisevan portin, kulki likaisen pihan poikki ja kiipesi sitten ahtaita portaita myöten yläkerrokseen. Huoneen avain oli risasen maton alla oven edessä. Äiti ei siis ollut kotona.

Liisu avasi oven ja astui sisään, veti tulitikulla valkean ja sytytti pienen lampun. Lamppu kädessä astui hän ikkunan edessä olevan pöydän luo. Pöydällä oli pienessä ruukussa valkoinen, kukkiva hyasintti.

Liisu seiso ja katseli kaunista kukkaa. Se oli ainoa muisto hänen hiljan kuolleelta veljeltään, joka oli palvellut puutarhurilla ja tältä saanut kukan. Kuinka uskollisesti Liisu oli hoitanut kukkaa! Joka päivä kun hän oli tullut koulusta, oli hän ensimmäiseksi työkseen juossut sitä katsomaan, ja mikä sanomaton riemu oli hänen sydämensä täyttänyt joka kerta, kun siinä uusi nappu puhkesi!

Pienestä ullakko-ikkunasta ei näkynyt mitään muuta kuin mustia savutorvia ja savua. Mutta valkoinen hyasintti oli muuttanut köyhän huoneen Liisun silmissä ihanaksi puutarhaksi. Kukka lievensi surua ainoan veljenkin kuolemasta.

Hän otti ruukun syliinsä ja puristi sitä hellästi rintaansa vastaan. Sitten katseli hän sitä kauvan aikaa, mutta lopuksi hän laski sen hitaasti luotaan.

„Minä annan sen Sinulle, Herra Jesus“, kuis-kasi hän, kyynelten putoillessa silmistä. „Sinä tiedät, että se on kaikki, mitä minulla on. Mutta pastori sanoi, että on niin monta köyhää lasta, joilla ei ole mitään syötävää, ja minulla on kumminkin leipää ja perunoita. Kenties joku noista köyhemmistä voi myydä kukan ja ostaa sen hinnalla leipää. Ei, nyt en minä tahdo enää itkeä. Huomenna minä vien kukan pastorille“.

Seuraavana päivänä, kun pastori istui ja odotti lahjoja köyhien juhlaa varten, astui kaksi tyttöä huoneeseen. Toinen — nahkapäärmäiseen samettinuttuun puettu — astui iloisena ja puoliylpeänäkin papin luo ja laski kiiltävän kultakolikon hänen eteensä. Toinen — ohuessa pumpulihameessa — pysähtyi ujona ovensuuhun kukkaruukku sylissänsä. Kun hän näki komean kultakolikon ja kuuli pastorin kiitokset, alkoi hän hävetä omaa vähäpätöistä lahjaansa. Agneksen mentyä hän kumminkin vitkalleen ja ujostellen astui esiin ja asetti valkoisen hyasintin pöydälle pastorin eteen.

„Se on kaikki, mitä minulla on, herra pastori“, sanoi hän matalalla, itkunsekaisella äänellä.

Pappi katsoi tutkivasti pieniin, vaaleihin kasvoihin edessänsä. Ja kun hän alkoi käsittää, kuinka kallis valkea kukka todella oli sen pienelle antajalle, epäili hän hetkisen, ennenkuin otti lahjan vastaan. Mutta sitten tuli hän ajatelleeksi ropoa, jonka köyhä leski pani uhriarkkuun, ja hän laski kätensä pikkuliisun päälle sanoen:

„Minä otan vastaan lahjasi, rakas lapseni, Herran Jesuksen nimessä, jolleka sinä sen olet antanut“.

Kumpiko näistä kahdesta antoi enemmän, ja kummanko esimerkkiä *sinä* tahdot seurata?

Noin miksi katsot, poikanen?

(EERO JÄRNEFELTIN laulua katsellessa).

Noin miksi katsot, poikanen,
Vakaasti etehes
Ja mistä sait sä miettivän
Tuon ilmeen kasvoilles?

Vai tosi tointa elämän
Sä noinko miettinet
Ja vastaisuutta, kuntoa
Miesaikas aattelet?

Mut selvä olkoon katsehes,
Käs'varties tarmokas!
Niin kerran maasi, kansasi
Saa hyödyn toimestas. —

Satujen maako utuinen
Sun silmiis siintävi
Ja keijujenko karkelot
Sun kiehtoo mieltäsi?

Ah! heitä, poika, haavehet
Ja turhat tuumailut!
On moni niitä suosinut
Ja niihin — nukkunut.

Noin miksi katsot, poikanen,
Vakaasti etehes
Ja mistä sait sä miettivän
Tuon ilmeen kasvoilles?

Haarlo Hammar.

Elsan uteliaisuus.

KIRJ. ARVI K.

li joulunaatto. Ylimmillään oli ilo Elsan kodissa, joulupukki näet juuri parasta kättä lahjojansa nakkeli. Paljon oli jokaisella touhua ja puuhaa lahjoja näytellessään ja kertoessaan kuinka se oli ovesta sisälle lentänyt, mihin sitten oli seisautunut ja mitä hän siinä oli arvellut olevan j. n. e.

Kaikki olivat iloisia ja tyytyväisiä. Ainoastaan Elsa, hän ei ollut oikein tyytyväinen. Häntä vai-

vasi uteliaisuus, joka ei antanut pahaakaan rauhaa. Piti näet hänen saada selville, millainen se pukki oikeastaan on, joka siellä lahjoja nakkeli. Eikä se ollut mikään helppo tehtävä. Turhaan hän oven edessä edestakaisin kiemaili, vilahdukselta sitä edes nähdäkseen; mutta ei, ei nähnyt nimeksikään, se kun oli niin vikevän vikkellä liikkeissään.

Arvelutti se jo vähän Elsaa, että niinköhän se menee tämäkin joulu, niinkuin viimeinenkin, saamatta sen parempaa selkoa siitä. Mutta sitten yhtäkkiä pälkähti hänen päähänsä, että jos menisikin

ulos, etehiseen . . . Niin, sepä olikin sukkela tuuma. Kun vain menisivät toiseen kamariin nuo muut väet että pääsisi kenenkään huomaamatta!

Pitkälti ei tarvinnut Elsan odottaakaan kun huomasi kamarin tyhjäksi. Nyt oli siis sovelias aika. Hän raoitti ovea. Kirkas kuutamoinen valaisi pihaa ja etehistä. Hän astui ulos ja piiloutui etehisen oven taakse. Siitä hänellä oli hyvä näköala: oven raosta portaille ja taas toiselta puolen kamarin ovelle.

Hetkisen aikaa hän siinä seisoi ja odotti. Ei kuulunut mitään . . . Paras ehkä olisi jos menisi takaisin sisälle. Mutta samassa jo alkoi pihalta kuulua askelten narinaa.

Elsa teroitti kuuloansa. Niinköhän tuo jo sieltä tulee? . . .

Askeleet lähenivät. Jo näkyi tulija portailta — mutta se olikin äiti. Vähän pelotti Elsaa, että jos äiti hänet huomaisi, se kun oli niin moneen kertaan kovasti varottanut häntä tuosta uteliaisuudesta. Mutta eipä hän toki onneksi huomannut.

Alkoi jo viluttaa Elsaa, eikä pukkia vain kuulunut. Ei tainnut enää tullakaan? — Hän aikoi jo jättää koko vartioimisensa sikseen, mutta samassa alkoi pihalta taas kuulua askelten ääniä.

Askeleet lähenivät taas, mutta seisahtuivat juuri portaiden eteen.

— Bää, bää bää-hä-hää! kuului sieltä.

Elsa vavahti. Nyt se varmaan oli pukki. — Jo näkyi nousevan portaita ylös. Elsa tarkisti katsettaan. Siinä se nyt oli pukki ja ihka elävänä! Pitkä se oli niinkuin ihminen, — mutta muuten aivan kuin pukki. Sen enempää ei hän joutunut sitä siinä kiireessä tarkastamaan. Portaat ylös päästyään se jälleen seisahti ja lempeästi äännähti:

— Bää-ää, bää-ää bää-hä-hää! Kyökin ovi aukesi ja äiti astui ulos. Näkyi menevän pukin luokse.

Pukki alkoi heti kiihkeästi puhella äidille. Henkeensä vetämättä koetti Elsa kuunnella, mutta ei kuullut muuta, kuin väliin nimeänsä mainittavan.

Hän oli siis huomattu; siitä ei ollut epäilemistäkään. Voi kuitenkin! Mitä nyt piti tehdä? Pujahtaa kamarin ovesta sisälle olisi ehkä parhainta, mutta pelotti, että sitten he kuitenkin hänet huomaisivat, jos vielä eivät olisi huomanneetkaan. Voi voi . . .!

Puhelu äidin ja pukin välillä kävi äänekkäämäksi. Elsa koetti yhä kuunnella.

— Mutta jos nyt sentään . . . Eihän se poloinen sitä niin tiennyt . . . kuuli hän äidin sanovan.

Pukki viipotti päätään.

— Ei, ei sovi, ei mitenkään. Kun häntä keran on varotettu, eikä hän siitä ole huolinut, niin täytyy minun pysyä ankarana. Uteliaisuus on huono tapa ja sen lisäksi vielä tottelemattomuus — sitä ei voi anteeksi antaa.

Ja pukki näytti hyvin vihaiselta kun jatkoi:

— Ne lahjat hän nyt kyllä saa pitää mitä saanut on, mutta enempää ei. Ja ellei hän tulevaisiksi jouluksi tapojansa paranna, niin . . .

Kylmä hiki nousi Elsan otsalle ja koko ruumista puistutti. Siitä huolimatta hän yhä, itku kurkussa, koetti kuunnella.

— Elsa parka! kuului äiti huokaavan. Olisipa hän varmaan tämän tietien pidättänyt uteliaisuutensa ja pysynyt kauniisti sisällä. Noin kaunis ja arvokas lahja! Olisipa sitä kelvannut ottaa!

— Olisihan sitä, myönnötytti pukki ja näytti olevan hyvin ajatuksissaan. Minä kun luulin häntä niin kiltiksi ja tottelevaiseksi ja juuri sentähden hankin hänelle näin hyvän lahjan — ja nyt kuulen hänestä tällaista! Enpä olisi sitä Elsasta uskonut, en tosiaankaan! Mutta niinhän se on: kenestä hyvää luulee, hänestä pahaa kuulee.

Näin sanoen alkoi pukki hiljaksen vetäytyä pois päin, mennessään surullisesti määkien.

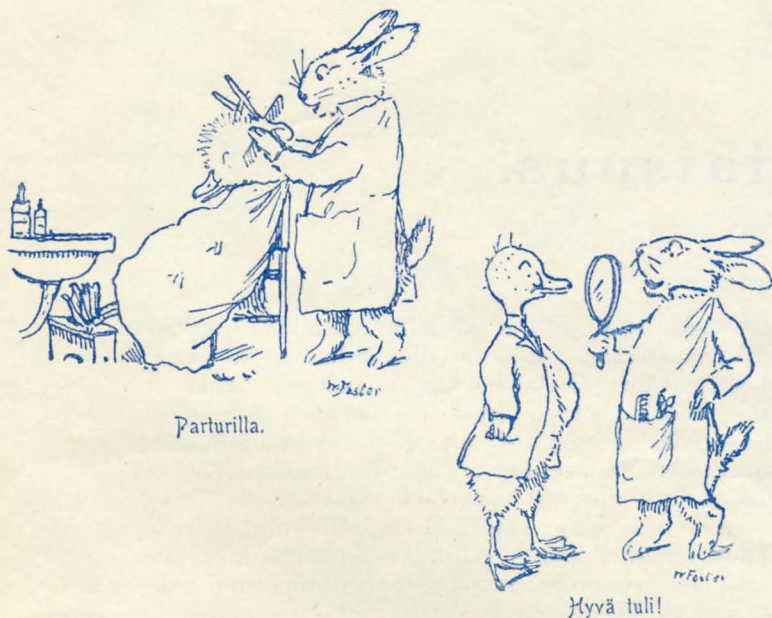
Elsa oli kuin „tulisilla hiillillä“. Hän tunsu suuren halun juosta pukin perässä ja pyytää häneltä anteeksi, oikein nöyrästi pyytää, niin eiköhän tuo leppyisi? Hän yritti, mutta jalat eivät lähteneetkään. Uskallus näet puuttui.

Itku pääsi jo perältäkin.

Miksi pitikin hänen tulla tänne vahtiin. Niin, miksi? — — miksi? Olisi odottanut vain kauniisti sisällä, niin taas olisi lahja kädessä. Ja sellainen lahja! Tiedä vaikka olisi ollut koko . . . koko . . .

Hän juoksi sisälle, heittäysi sohvaan pitkäksen ja itki, itki katkerasti, omaa pahuuttaan ja tottelemattomuuttaan . . .

Elsa poloinen! Miksi pitikin hänen olla niin utelias — ja tottelematon?

„Vai tällä tavalla te läksyjänne luette?
Kyllä minä teidät . . .“

SAKARI TOPELIUS.
Syntynyt 18 12/1 18. Kuollut 18 12/1 98.

Z. Topeliuksen suomenkielinen kirje
pojanpojalleen.

(Topelius-muisto).

Koivuniemi 16 päivänä
Kelmikuussa 1895.

Rakas Pulu!

Sinä olet kulta-silmä. Sinä olet mammanporsas. Sinä olet isän renki. Sinä olet pappun veitikka. Sinä olet Gunnarin asenkantaja. Sinä olet Jeppen toveri. Sinä olet kukonvoittaja. Sinä olet kanan poika. Sinä olet Patten ajamies. Sinä olet rautatien matkustaja. Sinä olet voikivän susi. Sinä olet

piimän juomori. Sinä olet nukkuonatin paras tuttu. Vain mitä olet muatta? Oletko urhea poika? Oletko kuuhäinen? Oletko siivä? Oletko ahkera? Oletko Jumalan rakas lapsi?

Toivon että taas olet beres niinkuin tiainen oksalla. ~~Kuuhä~~ Sinun kirjjeestä. Se oli niinkuin katkismuus prantetty, kirjainpainojaks tuletto?

Koivuniemellä on kunta ja tiaisia, ja suksia, ja kulkusia, ja kintajaa ja punusia neniä ja latit, ja Juppe, ja Donna, ja Muru lähettävät terveysia Pululle.

Ja, kyllä se olisi lysti elämä asumaan Bankuksbergissä, jos olisi guikka kaffeli ja sukuria koko ämpäri töysi, ja ei kukaan sanoisi: si, si, men interöra!

Mutta muistatkos: ett, tu, tre? Nyvästi nyt, Puluni, kultaomenani, kartuanapufani, jalo Porvoon urhoni, muista minua, jos arvolet mitkä minä on! Tunnetkos merkkien

Z. T.

„Raporttia“ muutaman lumilinnan vaiheista Koivuniemellä.

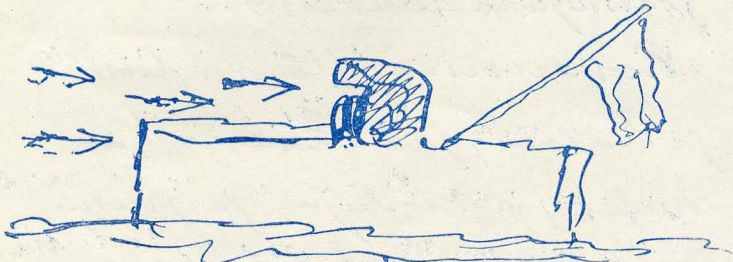
(Topelius-muisto).

Joululomien aikana Koivuniemellä oli Z. T:n lapsenlapsilla tapana Isoisän suureksi huviksi ja hänen kehotuksestaan rakennella lumilinnnoja suojaaksi lumimyrskyä ja jäätävää pakkasta vastaan. Kun sitten lapset palasivat joulun jäljestä Porvooseen, erosivat he rakkaiksi käyneistä linnoistaan suurella kaipauksella, jota kumminkin lievensivät Isoisän „raportit“ eli kertomukset linnojen kohtaloista. Näitä raportteja, jotka nekin todistavat Z. T:n lapsirakasta mieltä ja hänen harrastustaan kaikkeen, mikä sai ruusuja poskille ja muistoja koko elämän ajaksi, julkaisimme pari Z. T:n omakätisillä piirustuksilla varustettuina.

Raportti hänen Lumimajesteetilleen Don Miguel Xullro-Lavinolle,

päivätytty Koivuniemellä Helmikuun 4 p. 1887.

Teidän Majesteettinne ensi luokan linnoitus Bertelsborg eli Pärtytylinna on nyt urhoollisuudella, jonka vertaista ei ole kuultu, puolustanut itseänsä neljän viikon ajan vihollisen tavatonta ylivoimaa vastaan. Ryynnäkö alkoi heti Teidän Majesteettinne lähdettyä hajanaisilla partioretkillä, jotka kumminkin ilman mieshukkaa lyötiin takaisin. Mutta 25 ja 26 p. Tammikuuta hyökkäsi kenraali Lounastuuli vihollisen pätevöimän kanssa linnoituksen kimppeun ja teki väkiryynnäköitä yöttä ja päivää vimmatulla raivolla ja pelottavan tuulenpuuskatyöskösten avulla. Tämäkin ryynnäkö kumminkin lyötiin takaisin, mutta kun samalla miljoona sadepisaroiita alkoi kaivaa reikiä tornin perustukseen, tuli se Tammikuun 27 p. seuraavan näköiseksi:

Tammikuun 29 ja 30 p. uudistettiin hyökkäys vihmasadepäivien avulla, jonka jäljestä minulla on kunnia ilmoittaa, että torni syöksyi kumoon, mutta että muurit seisovat vahingoittumattomina odottaen hartasti apua kenraali Frosterus-Pakkaselta.

Tämän urhoollisen sotapäällikön onnistuikin lyhyeksi ajaksi vahvistaa muurit, mutta uudistettujen raivoisien ryynnäköiden jäljestä saan minä alammaisesti ilmoittaa, että linnoitus nyt on tämän näköinen:

Kenttäleirillä Morianvuorella, päivä kuin yllä.

Papa Mikapulos,
Komendantti

Samalle Korkeimmalle Majesteetille!

Kenttäleirillä Kanamäen rinteellä Helmikuun 4 p. 1887.

Täten on minulla allekajoittaneella Baabelintorni nimisen ulkovarustuksen komentajalla kunnia ilmoittaa, että vihollisen häpeemättömien hyökkäysten johdosta, joita Majuri von Suojailma ja Kapteeni Pyryilma johtivat, mainittu ulkovarustus on saanut pahoja naarmuja, kuten myötäseuraava kuva osoittaa:

jonka jäljestä tornin Helmikuun 3 p. täytyi antautua ja on se nyt seuraavan näköinen:

J. K. Vihollisen vahingot suunnattomat.

Tuppelin,
Komendantti.

Pikku
Matti.

Ruusu-
prin-
sessa.

Bum-
buri-
fex.

Frey

Sampo
Cappalainen. Rinaldo Rinaldini.

Kainka anikeko saatiin valveille.

Kuinka unikeko saatiin valveille.

Niilo oli päässyt renkipojaksi Metsäntaustan Eerolaan. Hänellä oli yhtä ja toista muutakin toimittavaa, mutta päävirkana kumminkin oli karjan paimentaminen.

Niilo ei oikeastaan ollut mikään laiskuri. Mutta hidaskas hän oli, sitä ei käynyt kieltäminen. Kuhnaili ja kuhnaili silloin kun olisi pitänyt mennä asioille niin kiireesti, että nutun liepeet olisivat heiluneet. Ja pahinta oli se, että häntä aina niin kovasti nukkutti. Se hänen puolustukseksi kumminkin on sanottava, että hän ehkä sai maata vähemmän, kuin sen ikäinen miehenalku oikeastaan tarvitsee. Ilta-sella hän jo hyvin varhain rupesi „hyttysiä pyytämään“, niin että hyvät naapurit pelkäsivät leukojen menevän sijoiltaan, niinkuin Pöksyläisen vaarin kuului käyneen haukotellessaan, ja aamusella oli vuode Niilon paras ystävä maailmassa. Siksi häntä toiset rupesivatkin „unikeoksi“ nimittelemään.

Keskikäivällä oli valveilla olo suhteellisesti helppoa paitse silloin kun piti karjassa olla. Ja kun päivä paistoi oikein helakasti, karpäset surisivat yksitoikkoisesti ja karja niin kiltisti pureskeli pehmeätä ruohoa, niin olikos se nyt sitten niin ihme, jos rupesi nukkuttamaan. Niilo kyllä taisteli urhoollisesti vastaan, ja saikin pari kertaa jo umpeen menneet silmänsä taas raolleen. Mutta minkäs sille ajan pitkään taisi, kun oli niinkuin kellonpunti olisi riippunut päällimmäisessä silmälaudassa sitä alas painamassa! Ja niin jäivätkin silmät vähän ajan kuluttua kokonaan umpeen.

Niilo ei ollut niitä miehiä, jotka valveilla ollessaan paljon ajatuksilla päättään vaivasivat. Mutta tuossa kun puun juurella kesäisen auringon hellien säteiden hyväilemänä oli siirtynyt unien valtakuntaan, niin siellä ne ajatuksetkin olivat liikkeellä.

Hän oli kävelevinään suuressa puutarhassa. Siellä oli kukat niin ihanat ja hedelmät niin mehevät, että semmoisia vaan unessa näkee. Yhtäkkiä havaitsee hän edessään suuren linnan, jonka katto ja seinät kullasta kimmeltävät, hohtokivistä hohtelevat. Ovi on auki, ja Niilo astuu sisälle, sillä — unta nähdessään hän ei ole mitään Nauku-Maijan poikia, vaan tohtii mennä vaikka minne. Tulee suureen saliin, jonka seinillä riippuu ritarivarustuksia,

haarniskoita ja kultakypäriä, juuri samallaisia, joista Seppälän Taneli luki kovaa lainakirjastosta tuomasaan ritarikertomuksessa. Kun Niilo paraillaan ihmettelee, että „vai tuommoisia ne nyt ovat!“, tulee vanha herra sisälle sivuovesta ja sanoo Niilolle, että „hänen oma poikansa oli kuollut ja nyt saa Niilo ruveta hänen pojakseen, pääsee koko linnan ja puutarhan isännäksi ja saa pukea päälleen tuollaisen rautapuvun“. Tällä kertaa ei Niilo kuhnailut. Yks' kaks' on haarniska yllä, rautasäärkykset koipien ympärillä ja nyt hän painaa jalokivistä kimmeltävän kultakypärän päähänsä —

— „Huh — huh — huu! Huu kun tuntuu kypärä kylmältä!“

Ja Niiloa pöyristyttää niin, että hän väkisin tuohon kovaan kylmyyteen herää — ja näkee ympärillään Pöksyläisen Ananiaksen, Eskolan Ellin ja suutari Hännisen Heikun nauravat naamat. Poissa on ritarilinna, poissa kultainen kypärä!

Toveriviikarit olivat, kun olivat Niilon nähneet puun juurella unia vetävän, tuumanneet, että „tehdään pieni kepponen tuolle unikeolle, kun kehtaa nukkua keskellä kesäistä päivää!“ Olivat sitten täyttäneet Heikun hatun kylmällä lähdevedellä, riisuneet varovasti nukkuvalta Niilolta lakin ja lyöneet kylmällä vedellä täytetyn Heikun hatun sijaan. Ihmekös se, että Niilon päätä pakasi, niin että hän kylmästä heräsi.

Mitä Niilo sillä hetkellä tunsikin, kun hän oikein unen pöpörryksistä selvitettyään tapasi päässään kultaisen kypärän asemasta Heikun määrän vanhan hatturäysän sekä kuuli noiden irvihampaiden pistopuheet, ei hän ole kenellekään kertonut. Mutta siitä tapauksesta alkaen hänestä tuli kuin toinen mies: virkku ja vikkela, jota ei enää työn aikana torkkumasta tavattu. Joutoaikaansa ei hän enää haukotellut hukkaan, vaan käytti sen lukemiseen ja muuhun hyödylliseen työhön.

Nyt on pienestä Niilosta tullut täysi mies ja etevä mies vielä päälliseksi. Hän kertoo välistä tämän tapauksen tuttavilleen ja lisää silloin: „Kyllähän se oli kylmä kylpy, mutta se saikin minut valveille koko elinajakseni!“

E. V. HELLSTRÖM.
(Mukaii MATTI HELENUS).

Peltomiehiä.

Heleijaa! hihkasi Heikki koholle hypähtäen ja juosta pyyhkäisi vesakkotietä Purolan mökkiä kohden.

Ihmekkö olikaan, jos pikkusankarimme, kaksitoistavuotiaan paitaressun, mieli riemastui. Lurittivathan vasta Suomeen saapuneet suvilinnut sadoin sävelin molemmilla puolilla tietä kasvavassa lehdossa, jossa kirkas kevät-päivä oli aivan äskettäin saanut lehdet heleästi vihertämään.

Hyvölään Taneli, jonka luona Heikin vanhemmat olivat loisina, oli lähettänyt Heikin Purolasta lainaamaan rautakankea, jota tarvittiin perunamaata aidatessa. Heikki oli alussa matkaa uskollisesti koettanut pitää asiataan mielessään, ettei vaan unehduttaisi kuten hänelle usein

sattui. Mutta kun lehdossa luritti pohjolan satakieli oikein pitkän ja ihanan sävelen, niin silloin oli Heikille saman tekevä, oliko mitään rautakankia maailmassa olemassakaan. Ja kun oli kerran riemastumaan päässyt, pyyhkäisi hän juoksujalkaa aina Purolan veräjälle asti.

Pellon pientaretta, aitavartta myöten tuli häntä vastaan Purolan Sipro ja sillä oli oma pieni kuokkansa olalla.

— Minnekä sinä menet kuokan kanssa? kysäsi Heikki.

— No peltoa tekemään! sanoi Sipro mahtavasti. Kysymys olisi ollut onnistuneempi, jos sen tekijä olisi ollut Sipro, sillä silloin olisi Heikki ehkä muistanut, että hänet oli lähetetty rautakankea hakemaan. Mutta nyt Heikki todellakin unhotti asiansa aivan kokonaan.

- Peltoako tekemään? kysyi hän ihmeissään.
 — No niin vaan! sanoi Sipro.
 — Mihinkä?
 — Tule mukaan, niin näet!

He muistivat toki ensin käydä hakemassa toisen kuokan ja sitten menivät pellon takareunalle.

Heikki aivan hämmästyi. Hän ei ollut käynyt Purolassa kahteen päivään ja sillä ajalla oli Sipro ennättänyt kaivella pientarelle niin laajan pellon, että olisivat molemmat pojat sopineet siihen pääkkäin pitkälleen. Vieläpä oli Sipro peltonsa lannoittanutkin ja tehnyt siihen vehnää. Kuului hänellä olevan vielä vähän vehnän siemeniä antaa Heikillekin, jos Heikki olisi Siprolla hiukan työssä tekemässä lisää peltoa perunamaaksi.

Oikeita vehnänjyviäkö Heikille, omiin nimiinsä ja omina ansaitseminaan! Siinähan ei ollut mitään epäilemistäkään, ettei Heikki suostuisi. Ennen työhön ryhtymistä käytiin tuvan karsinanurkasta hakemassa ne jyvät, jotka olivat jääneet tähteeksi Siproille isänsä antamista. Oli sillä Siprolla toki moni kohta parempi, sillä hänen isällään oli oma mökki, vaan Heikki oli loisen poika, jonka isällä ei ollut edes vähääkään vehnänjyviä. Vaan saipa niitä nyt Heikkikin!

Kovin kovalla touhulla rupesivat molemmat pojat peltoa kuokkimaan. Samalla kertaa muokkasivat he sen aivan valmiiksi, kantoivat siihen voimaa navetan perästä ja laittoivat penkit, joihin perunoita voisi istuttaa. Päivällisajan tultua antoi Sipro äiti molemmille voileipää ja taasen menivät pojat työhönsä.

Mutta kun päivä alkoi iltaa lähetä, näkivät pojat Heikin pienen siskon luokseen tulevan. Heikin sydän sävähti, sillä nyt hän muisti, ettei hän ollutkaan siellä, missä hänen vanhempansa olivat loisina.

Oikeinpas Heikki oli arvannut. Hyvölässä olivat rautakangen hakijaa odotelleet, Hyvölän Taneli oli lopulta ruvennut tuskittelemaan ja äiti oli lähettänyt siskon Heikkiä hakemaan.

Heikiltä pääsi itku paljaasta pelosta. Muisti hän toki ottaa sen vanhasta paidanhihasta tehdyn pussin, jossa olivat hänen vehnäsiemenensä, ja niin hän läksi äitinsä asuntoa kohden juosta harppasemaan. Pikku siskokin itki, kun näki veljensä itkevän. Ja juostessaan koettivat he läähättäen tuumia, mitä Heikki voisi sanoa puolustukseksi.

Koettihan se Heikki kotiin päästyä selittää, vaan ei siitä ollut suuria apuja. Itkipä Heikki mitä itkikin, niin täytyi hänen itsensä hakea vitsa ja laskea alas pienet housunsa, että . . .

Niin, pitihän Heikin oppia muistamaan velvollisuuksiaan!

Mutta kun Heikin levottomuuden ja pelon oli koivurieska lauhduttanut suloiseksi nöyryydeksi ja katkismuksen lukeminen taasen mieltä vilpastuttanut, muisti Heikki, että hänellä oli vehnän siemeniä.

Hän selitti sen, niin tärkeästi kuin asian luontoon kuului, pienelle siskolleen, ja pieni sisko sen pian ymmärsi. Olihan hän viime kesänä nähnyt vehnää Purolan pellossa ja siinä olivat niin koreat ryhelmäiset tähkäpäät.

Kuokan he ottivat ja kiersivät pientareta myöten ruislaihon taakse. Siellä oli pientarella lepikon reunalla niin hyötyisän näköinen paikka, koska siinä oli nousevaa, vihreää nurmiorasta paljon sakeammassa kuin muualla. Siihen lapset kuokkivat pienen peltopyöräkkeen. Kun turpeita oli vaikea saada yhtä hienoksi kuin muu multa, panivat lapset ne laihopellon reunalle. Sitte he kylvivät pienen peltoonsa vähät vehnänsä.

Kevähen aurinko laskeutui suurena punertavana pallona vihertävän lehdon taakse, kun lapset palasivat äitinsä asuntoon. Hennot hämärättäret häilyivät rakennusten nurkkajuurissa, ennenkuin syötyä ja kylvettyä jouduttiin levolle.

Mutta nukkuessaan Heikki näki niin ihanoita unia kauniista, kasvavasta vehnästä, sen leikkaamisesta, sitomisesta sieviin lyhteihin ja puimisesta. Yöllä Heikki yhden kerran heräsikin ja silloin mieltä että kesäisillä poudilla hän pikku siskon kanssa kasteleisi kasvavaa vehnänsä . . . ja sitä miettiessään hän uudestaan nukkui.

Peltotyössä väsyttyään nukkui hän aamulla melkein aamiaisille asti, sillä eihän niin pienellä pojalla ollut askareihinkaan kiirettä.

Mutta lähellä aamiaisia, kun hän heräsi, huomasi hän pienen siskonsa itkusilmäisenä vuoteensa vieressä.

— Heikki! vaikerteli pieni sisko.

Kovin ihmeissään oli Heikki niin surullisesta heittämisestä.

— Se pelto . . .

— No!

Ja sitten pieni sisko selitti, mitenkä Taneli oli juuri tullut tuhtuneena hevosenhaku-rètkeltään. Oli ollut hyvin harmissaan siitä, että pientare oli revitty pahanpäiväiseksi, vieläpä turpeilla turmeltu laihopeltoakin.

Kun lapset tulivat eteiseen, kuulivat he Tanelin parhaillaan pomisevan „häjnkurisista kakaroista“, jotka tekevät pahaa sen minkä ennättävät.

Eivät tahtoneet lapset uskaltaa mennä äitinsä luokse. Ei auttanut selitykset, että onhan Purolan Siprokin tehnyt peltoa. Niillähän oli omat pientarensa! Ja Heikki sai taasen toruja.

Vieläpä heidät määrättiin peittämään paikka nurmiturpeilla. Kun lapset menivät työtään katsomaan, löysivät he toukopellonsa polettuna kovaksi arinaksi. He koettivat itkien kaivella jyviä maasta, vaan ei niitä monta löytynyt. Sitten täytyi heidän aidan takaa tuoda turpeita peltonsa peitteeksi.

Kauvan oli Heikki pahoillaan vehnäpellostaan. Vaan siitä hän sai lohdutusta, kun aikoi suureksi tultuaan tehdä niin paljon työtä ja säästää, että saisi oman pienen maatilkun, johon saisi tehdä peltoa. Silloinpa ei saisi kukaan hänen peltoaan polkea ja turpeilla peittää.

Pitäisi auttaa hänen rehellistä aikomustaan, vaikkapa hän erehtyikin viskaamaan turpeita toisen laihopeltoon!

LAURI SOINI.

Onko teillä kaikilla **Koitto**, Suomen lasten suosituin lehti! Tilatkaa opettajaltanne, joll'ei teillä jo ole! Suuren ilon voitte valmistaa jollekulle tuttavalle pojalle tai tytölle, jolla itsellä ei ole ollut varaa Koitto hankkia, jos ostatte hänelle kaikki tämän syyslukukauden 12 numeroa, jotka saatte nidottuina 50 p:stä. Tilataan Kansankodista, Helsingissä. Enemmän tilattaessa joka 6:s kappale ilmaiseksi.

Kuinka Jussi sai prinsessan nauramaan.

(Satu).

Oli kerran poika, nimeltä Jussi, joka ei juuri ollut kaikkein viisaimpia. Eräänä päivänä lähetti äiti hänet myymään voita, jonka hän juuri oli kirnunnut. Jussi otti pytyt käteensä ja lähti kulkea lunkuttamaan.

Tien varrella oli suuri kivi, ja Jussi istui siihen levähtämään. Mutta kun hän mieluummin olisi heti tahtonut voistaan päästä, kysyi hän kiveltä: „Ostatko vastakirnutua voita?“ Vaitiolohan on myöntymyksen merkki, ja Jussi lappoi voin pyytystä kivelle ja lupasi seuraavana päivänä tulla maksua hakemaan.

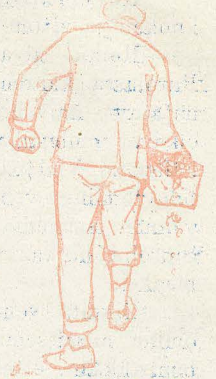
Hän tulikin lupauksensa mukaan ja alkoi kiristää kiveltä rahoja. Mutta tuo mokoma ei edes vastata viitsinyt, ja lopulta Jussi suuttui niin että kieritti kiven paikoiltaan. Kiven alle oli piilotettu suuri mytyllinen kultarahoja. „Ahaa, siinäpä se maksu onkin,“ tuumi Jussi hyvillään, vieritti kiven entiselle paikalleen ja meni kotiin viemään rahoja äidilleen.

veijari osti minulta lihoja, eikä lupaa maksaa niitä. Vien hänet kuninkaan tuomittavaksi,“ selitti poika. Kamariherra päästi Jussin sisään sillä ehdolla, että tämä hänelle antaisi kolmannen osan siitä, mitä lihastaan saisi. Jussi ensin vähän epäröi, mutta lopulta suostui hän ehtoihin ja pääsi linnaan.

Rappusissa hän tapasi hovijunkkarin, joka myöskin tahtoi tietää, mitä asiata pojalla oli. Ja kun Jussi kertoi koko jutun, vaati hänkin kolmannen osan maksusta. Ovella seisovalle palvelijalle Jussin samaten täytyi luvata kolmas osa lihojen hinnasta.

Jussi astui koirineen kuninkaan eteen, joka istui tyttärineen valtaistuimella. Tämä oli kauvan aikaa ollut niin alakuloinen, ettei kukaan muistanut, miltä hän näyttikään nauraessaan. Ja senvuoksi oli kuningas luvannut puolet valtakuntaansa ja tyttärensä vaimoksi sille, joka saisi tämän nauramaan.

Jussi kertoi kuninkaalle juurtajaksaan, mitenkä

Äiti tappoi lampaan ja lähetti Jussin kaupunkiin lihoja myymään. Kadulla piiritti hänet heti nälkäinen suuri koiraparvi, ja Jussi kysyi, tahtoisivatko ne ostaa lihoja. Tietysti koirat tahtoivat. „Huomenna minä tulen hakemaan maksua,“ tuumi Jussi. „Vov, vov,“ sanoivat koirat, ja se oli Jussin mielestä sama kuin: „hyvä, hyvä!“

Mutta kun Jussi seuraavana päivänä tuli maksua karhuamaan, eivät koirat olleet tietäkseenkään siitä. Se vähän harmitti Jussia, ja hän tarttui sen niskaan, joka eilen pahimmin oli temmeltänyt lihoja saadakseen, ja lähti kuninkaalta oikeutta vaatimaan.

Kuninkaan linnan portilla hän tapasi kamariherran, joka alkoi tiedustella, miksi koiraa linnaan vietiin. „Se

hän oli myynyt lihat koiralle velaksi ja että nyt se ei aikonutkaan maksaa. Silloin kuninkaan tytär hymyili, ja siitä kuningas niin ihastui, että lupasi maksaa koiran velan ja kysyi, kuinka suuri se oli.

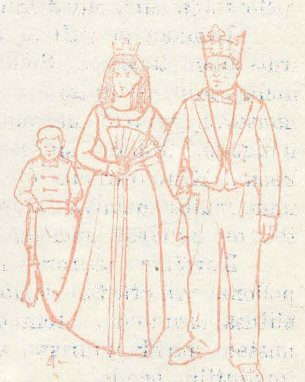
„Kolmesataa kepinlyöntiä“, vastasi poika.

„No itse kai tiedät, mitä tahdot,“ tuumi kuningas ja käski palvelijan hakemaan keppiä.

„Seis, mies!“ huudahti poika. „Minä olen luvannut kamariherralle, hovijunkkarille ja kamaripalvelijalle kolmannen osan kullekin siitä, mitä saan lihoista.“

Ja kamariherra, hovijunkkari ja kamaripalvelija saivat kukin osalleen sata lyöntiä.

Mutta prinsessa nauroi niin, että kyynelät juokisivat hänen poskiaan pitkin, ja hänet sai Jussi.

Lomakurssien laulajain laulu.*)

(Sev. Nymanin sanat).

Reppaasti. *Mikael Nyberg*

Me luo - tamme lau - lu - a *Juo - men - miem, joka* *lau - tuu me kiel - kielin*
taa - tu - tu - hen - kemme *hok - kuntaa, on* *keh - lomme tar - maan*

Tää lau - lu on us - ko - a, *toi voa täys, on ten - hona* *läis - le*
rinnon *kiellä.* *Kora käy - kö - si.* *Se on* *laik - ky - ja*
laik - kahan rinnan, *Se on* *laik - ky - ja* *ra - maan* *laik - ky - ja* *ra - maan* *laik - ky - ja* *ra - maan* *laik - ky - ja* *ra - maan*

kan - nel - ta kuu - lu - a *koit - te - komaan,* *jo - ta* *lau - tuu me kiel - kielin*
laik - ky - ja *ra - maan* *laik - ky - ja* *ra - maan* *laik - ky - ja* *ra - maan* *laik - ky - ja* *ra - maan*

lau - lomme lai - ka jo hur - maan tuo, *länet lau - luen sor - ramme*

innon *miellä,* *soi - hin,* *in - noin,* *jo - ta* *lau - tuu me kiel - kielin* *in - noin,* *jo - ta* *lau - tuu me kiel - kielin*

soi - - hin, *länet lau - luen sor - ramme* *soi - hin*

*) Samalla kuin julkaisemme tämän ehdotuksen „Lomakurssien laulajain lauluksi“ tohdimme ehdottaa, että maamme runoilijat ja säveltäjät ryhtyisivät työhön „Lomakurssilaisten marssin“ aikaansaamiseksi. Paraasta marssista sävellyksineen, joka lähetetään Joululehden toimitukselle ennen tulevan kesäkuun 1 pää, annetaan 100 mk:n palkinto. Lomakurssitoimikuntaa pyydetään palkintolautakuntaa valitsemaan. Runoilijan tulee siis itse hankkia sanoihinsa sävellyks.

Joululehden toimitus.

Oma koti.

„Oma koti“, oma sievä, rauhallinen koti, jonne saamme illan tullessa vetäytyä mailman hyöriästä ja päivän touhuista, töistä ja vaivoista, kootaksemme uusia voimia uusiin ponnistuksiin.

Mikä viehättävä voima eikö piile tuossa sanassa: „oma koti“. Miten valoisia kuvia eikö se kohota sielumme silmäin eteen. Kuinka ihania muistoja eikö se viritä mieleemme suloisista viattoman lapsuuden ajoista, kirkkaista nuoruuden päivistä. Ja kuinka se ei pysty hurmaamaan, ei ainoastaan miehuuden ja voiman päivinä, vaan vielä harmaahapsista köyryselkääkin.

Ja kuka nuorukainen, kuka nuori neitonen eikö älläistä tyyntä, rauhallista satamapaikkaa uneksi. Kuka

ei sydämen pohjasta Jumalaa kiitä, kellä tällainen turvapaikka on olemassa.

Ja kuitenkin! Kuinka lukuisat eivätkö ne ole, jotka kevytmielisessä ajattelemattomuudessa, himojensa sokaisemina, hetkisen ilon ja nautinnon hurmaamina, ehdon tahdon muuttavat tätä lepopaikkaansa levottomuuden tyyssijaksi, tätä maallisen onnensa suloisista valkamaa myrskyisten aaltojen temmellyspaikaksi.

Syylä sopii kysyä, kuinka on tämä mahdollista. Mikä se on, joka pystyy siihen määrään ihmisiä sokaisemaan, että ikäänkuin syöksevät tikarin omaan poveensa?

Vastauksessamme emme tarvitse epäröidä. Syy on kyllä tunnettu, vaikk'eivät ihmisten silmät tahdo aueta näkemään kurjuutta kaikessa sen inhottavassa alastomuudessa, vaikk'ei tahdota kuulevin korvin kuulla hukkuvien hätähuutoja, vaikk'ei tahdota näkevin silmin nähdä sitä kuilua, jota kohti tuhannet syöksyvät.

Kelle tosiaankin meidän päivinämme vielä voisi olla tuntematonta, että juovutusjuomat, yhtä hyvin mie-

dot kuin väkevät, ovat ne viekkaat viettelijät, ne paholaisen salanuolet, jotka kotejamme uhkaavat, kotionneamme häiritsevät.

Kaikki tuon vallan hyvin tietävät. Kaikki ovat sen suorastaan kokeneetkin, yksi yhdessä toinen toisessa muodossa. Mutta surkuteltavassa kevytmielisyydessä, sokeassa ylpeydessä, halveksivat sadat ja tuhannet tuota Tuonen mustaa virtaa, joka surmaa seurassaan kuohuu juovutusjuomatehtaitten tynnyreistä, valuu kapakoitsijain, anniskelujen ja olutmyymäläin pulloloista.

Tuhannet antavat tuon virran kirkkaan, päilyvän pinnan pettä silmiään, sokaista järkeään, että syöksyvät siihen ikäänkuin raittiiseen, virkistävään kylpyyn ainakin.

Ja ken kerran toisensa perästä on heittäytynyt tuohon Tuonelan myrkkylvirtaan, hän siellä hyvin usein pysyykin ruumiineen sieluineen — ell'ei ajoissa turvaudu oikeaan auttajaan ja hänen voimansa väessä kisko itseään vapaaksi.

Ei ole näet helppo tuosta kylvystä omin voimin nousta. Jota enemmän uimari on ehtinyt kastella huuhaan sen hurmaaviin laineisiin, sitä alemmas ruumis painuu, sitä himmeämmäksi käy näköpiiri. Koti tuolla rannalla häihtuu sumuun. Vanhemmat, morsian, vaimo, lapset, työt ja velvollisuudet, ne kaikki unohtuvat. Yksi ainoa ajatus hallitsee juomarin mieltä. Hän on auttamaton orja, vaikka ehkä vielä kerskailee vapaudestaan. Juomahimonsa tyydyttämiseksi hän uhraa kaikki, maallisen onnensa, jopa taivaankin.

Tätä hirmuvaltiasta vastaan on kyllä noustu taisteluun, on voittojakin saavutettu. Mutta sittekin riippuu hänen damokleen-miekkansa yhtä uhkaavana satojen ja tuhansien kotien kurkkihirsessä.

Pelolla ja vavistuksella moni kysyy, kuinka kauan on tuo hirmuvallasta kestävä, kuinka kauan on vielä Suomen kansa taivuttava jäykät niskansa, työssä karaistut hartiansa ikeen alle.

Eikö löydy auttaja, eikö pelastajaa tästä sortotilasta, eikö kansan nostajaa, nuorten terästäjää tuota julmaa ilkiötä vastaan.

Kyllä löytyy. Löytyy luonnollinen puolustaja. Löytyy tarmokaskin kotionnen suojelija, joka varmaankin pystyy viemään voiton viinaväen hengettäreiltäkin, kun hän vaan kerran saisi silmänsä oikein auki huomaamaan, että tämä pelastustyö todellakin on hänen asiansa, että tämä vapautussota on hänelle itselleenkin milt'ei kysymys elämästä ja kuolemasta.

Nainen se on, joka tässä pelastajaksi kelpaa ja kykenee. Äidin, vaimon, morsiamen, sisaren asia etupäässä on tässä tarttua tappuraan, ei raudasta taottuun, vaan rakkauden ahjossa tehtyyn, ja uskon ynnä toivon liekissä karaistuun.

Auetkoot naisten silmät rakkaassa Suomessamme näkemään mitä nykyhetki ja maan tulevaisuus juuri heiltä vaatii raittiustaistelussa.

Oppikaat Te naiset, niin nuoret kuin vanhat, niin oppineet kuin oppimattomat, selvästi käsittämään, että taistelu juovutusjuomain valtaa vastaan, joskin välttämätön miehille, pitäisi olla Teille silmäterän suojelemista tärkeämpi. Sillä juovutusjuomat eivät ainoastaan häiritse kotionnea ja kotirauhaa, ne polkevat myös säälimättä naisen arvon jopa naisen kunniankin lokaan jalkainsa alle ja silpovat hänen pyhimpiä tunteitaan.

Luonnostaan tulisi Teidän pitää juovutusjuomat verivihollisinaan.

Välttäkää niitä siis itse ja opettakaat lapsianne kammoamaan niitä pienestä pitäen ja vihaamaan niinkuin pahinta ruumiin ja sielun myrkkyä. Älkää antako kenenkään pettä Teitä luulemaan, että viinit, oluet ja sen semmoiset juomat virkistävät ja voimistuttavat. Voimaa ei lähde koskaan viinistä eikä viinanväestä. Voiman tunne, jonka alussa synnyttävät kun niitä nautitaan, ei

ole muuta kuin hermojen halvautumista, arvostelukyvyntä sotkemista.

Opettakaat lapsianne pitämään juovutusjuomain valmistusta ja kaupaksipitämistäkin kunniaattomana, ihmisarvoa alentavana, hiepeällisenä ammattina, joka on asetettava rinnan koronkiskurin ammatin kanssa ja johon ei kenenkään rehellisen ihmisen pitäisi koskaan antautua. Ja älkää itse, muodossa tahi toisessa, tällaisen ammatin palvelukseen antautuko, sillä ne rahat, joita väkijuomien avulla ehkä ansaitsette, ne tulevat olemaan Teille itsellenne tahi Teidän lapsillenne ja lähimmäisillenne kiroukseksi. Katsokaat ympärillenne, onko väkijuomilla ansaitut varat vielä olleet niiden omaajille pysyväiseksi iloksi. Missä saavat juovutusjuomat suurempaa vauriota matkaan kuin kapakoitsijain, oluenmyyjäin, juovutusjuomien valmistajain ja sellaisten perheissä.

Ottakaat myös Te nuoret neitokset, joille elämä vielä hymyilee toivorikkaana, kirkkaana, ottakaat järkähtämättömäksi tavaksi kieltäytyä ottamasta nuorten miesten kanssa osaa kemuihin ja huveihin, joissa juovutusjuomia Teille tarjotaan tahi Teidän silmienne edessä nautitaan. Itkusilmin saatte muutoin kyllä vaimoina usein katua, ett'ette lemmittyinä tahi morsiamina ymmärtäneet aikanaan taivuttaa valittujanne pois noilta myrkkylähteiltä ehdottoman raittinden valoisille poluille, silloin kun se vielä oli Teidän vallassanne. Viekkaan kirkkaasti kyllä viinit kimaltelevat ja viehättävästi kuohuvat lasseissa, makeasti makuhermojakin kutkuttelevat joksikin aikaa; mutta karvas on maljan pohja ja kyyneleet usein kyllä aamusilla kostuttavat ne silmät, joista viinin välke iltasella säteili.

Viime aikoina ovat miehetkin yhä yleisemmin ruvenneet käsittämään, että juovutusjuomat ovat niin yksityiselle kuin koko kansalle turmioksi, että ne vievät terveytemme ja onnemme, että ne nielevät varojamme ja että niistä ei ole kenellekään hyötyä missään suhteessa.

Yleinen juovutusjuomalakko-liitto on siitä tuorein ilmaus.

Mutta ovatko arvoisat naisesme riittävän selvästi käsittäneet, että heillä tässä kansallissodassa on erittäin tärkeä tehtävä ja että he juuri nyt paremmin kuin ehkä konsanaan, ovat tilaisuudessa tositoimessa näyttämään, että heille koti on kallis.

Jos mies tahi poika, joka ennen on ollut taipuvainen juovutusjuomiin, on yhtynyt lakkoon, niin voi vaimo ja äiti tehdä paljon auttaakseen näitä heidän lähimmäisiään pysymään lujina, horjumattomina hyvissä päätöksissään. Ei mikään niin vieroita pois huonosta seurasta, kapakaelämästä ja lasin äärestä kuin hauska koti.

Lakatkaatte siis Suomen naiset torkkumasta. Nouskaat Tekin, nuoret neitokset, vaimot ja äidit; nouskaat rakkauden vastustamattomalla voimalla tuliseen, leppymättömään taisteluun juovutusjuomia vastaan. Nouskaat puolustamaan kotejanne, lapsianne, miehiänne, veljiänne ja ystäviänne. Nouskaat puolustamaan koko Suomen maata näitä myrkkynesteitä vastaan. Nouskaat suojelemaan omaa onneanne, omaa kunniaanne ja tulevaisuuden toiveitanne. Voitto on oleva Teidän, meidän kaikkien. Ja isänmaa, Teidän omaisenne, tuttavanne ja vieraatkin tulevat Teitä sydämestään kiittämään ja hyvä omatunto Teidät runsaasti palkitsee.

Pankaat tämä mieleenne, kaikki Suomen naiset, niin ylhäiset kuin alhaiset, ja toimikaat sen mukaan, kukin alallaan, tietoperäisesti, paraimman ymmärryksen ja kukin voimainsa ynnä lahjainsa mukaan Jumalan avulla.

Niin, Jumala meitä kaikkia auttakoon omaa heikkouttamme ja vihollisiamme vastaan ja suojatkoon rakkaan isänmaamme.

KONR. RELANDER.

❖ ❖ Epäjumalain maa. ❖ ❖

Syystä kyllä on suurta, viehättävää ja runoilijain ylistelemää Indiaa epäjumalain maaksi kutsuttu. Mihinkin hyvänsä luommekin katseemme, kohtaa meitä siellä äärettömän rikkaus ja monipuolisuus. Rikkaat ovat olleet sen vedet ja kivikunta; rikas on myöskin sen viehättävä kasvikunta. Tässä kukasten, hedelmien, palmujen ja ryytien, vieläpä kahvin ja teenkin kotimaassa tarjoaa joka ainoa kasvikkunnan kaunis lapsi erityisen tutkimusalan. Sen majesteettillisten vuorten vertaisia ei ole maailmassa. Nähtyäni Sierra Nevadan ja Kalliovuoret, Alpit ja Apenninit, Olympian ja Judean vuoret, ovat ne mielestäni perin mitättömiä mahtavan Himalaijan rinnalla, jonka lumi ei koskaan sula ja jonka korkeille huipuille ei vielä ainoakaan ihmisolento ole noussut. Ei mikään virta maailmassa ole niin jumaloittu kuin „Gangu Yi“ = meidän Herramme Jumala Ganges. Indianaiset nimittäin luulevat, että se sellaisenaan on tullut taivaasta ja että sen vesi puhdistaa synnin saastasta.

Indian eläinkuntakin on rikkain maan päällä: elävä kokoelma kaikenmoisista surisevista, mätelevistä, kiemurtelevista, hypivistä ja luikertelevista pikkueläimistä aina Luojan ihmeellisimpiin tekoihin: zebukaaneihin, puhvelihärkiin, elefantteihin ja leijoniin asti. Usein saamme kuunnella heidän kamalaa ulvontaansa Gangesin varrella pimeässä aarniometsässä, mihin telttimme olemme pystyttäneet hiljaisessa yössä. — Entä kuinka laaja ja ihana onkaan lintumaailma!

Jos sitten tahdomme tarkastella rakennuksia, jäämme, nähtyämme Europan ja Amerikan jättäilytyöt, hämmästyksestä sanattomiksi katsellessamme Indian aistikkaasti rakennettuja temppeleitä, moskeijoita ja palatseja. Ja muinais-indialainen teollisuus! En koskaan ole nähnyt näitten ihanien alabasteri-, sandali-, messinki-, hopea- ja norsunluutöitten, näitten komeitten todellisilla helmillä kallisarvoiselle silkille neulottujen koruompeluitten ja norsunluisten pienoismaalausten kaltaisia.

Puolaava nainen

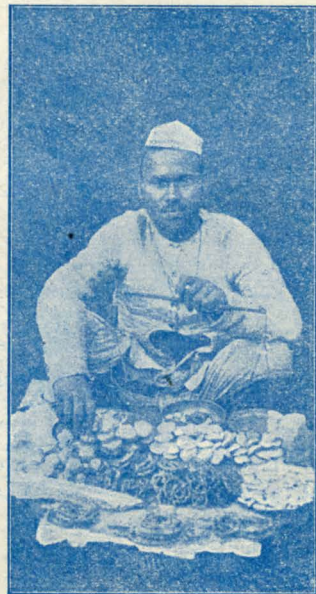
Indiassa on 300 miljoonaa nouseva joukko ihmisiä, eri rotua ja vielä useampaa eri kansallisuutta. Siellä puhutaan noin 117 eri kieltä ja murretta. Ihon väri vaihtelee

melkein mustasta vaaleanruskeaan. Vaatetus on hyvin eroavainen eri seuduilla. Etelä-Indiassa käyttävät miehet jonkinlaisia hameita; luoteisessa käyvät naiset housuissa. Näemme tässä sellaisen naisen. Hän istuu puolaamaassa. Tavallisesti ovat naiset hyvin taitamattomia. He kaipaavat vapautta, ovat onnettomia ja monien kärsimysten alaisia. Indianainen sananlaskukin sanoo: „On parempi olla turpeena kuin naisena.“

Indian kansalla on monellaisia tapoja. Näemme tässä kauppamiehen, joka istuen lattialla myöskentelee herkkujaan, joista useimmat ovat öljyssä paistettuja. — Indianaiset tekevät työtään lattialla, istuvat siinä, syövät ja nukkuvat. — Mutta annappa jonkun koskea herkkuihin! Niin tein minä kerran, s. t. s. osotin sormellani mitä tahdoin ostaa, ja heti hyökkäsi puoli tusinaa miehiä pystyyn kepit kädessä aikoen lyödä minua. En ymmärtänyt silloin heidän kieltänsä, enkä voinut käsitellä mitä pahaa olin tehnyt. Muuan kristityistä indialaisista pantiin vankeuteen siitä, että hän oli kosketanut jonkun kauppiaan maitoastiata. Me saimme vasta sakkojen ja monien vastusten kautta hänet vankilasta.

Tässä on meillä vedenkantaja, joka kulettaa vettä vuohennahassa. Häntä pidetään hyvin pyhänä miehenä, joka ei koskaan saastuttaisi itseään esim. lakasijan hallalla työllä.

Pyhä lehmä, jonka näemme kuvassamme, kantaa myöskin vettä samantapaisissa nahkaleileissä. Lehmää yleensä pidetään hyvin pyhänä, ja melkein kaikki hin-

Indianainen kauppamies.

Pyhä lehmä.

dulaiset palvelevat sitä. Suurin heidän 1,550 epäjumalantemppeleistä Benareksessa — jonka kupoleja peittää puhdas kulta — on lehmälle pyhitetty! Ajatelkaapa että kuolemattomilla sieluilla varustetut ihmiset kumartavat järjettömiä eläimiä! Useita muitakin eläimiä täten palvelemaan, mutta eniten kumminkin ihmiskätten valmistamia epäjumalia. „Hän tekee itsellensä jumalan, jonka eteen hän polvistuu ja sanoo: pelasta minut, sillä sinä olet minun Jumalani.“ Luullaan viimeisimpien tietojen mukaan indialaisilla olevan noin 3000 miljoonaa epäjumalaa. Ei sitte ihme, että India on saanut nimen „epäjumalain maa.“ Kylissä ja kaupungeissa, kaduilla

Vedenkantaja

ja kujilla, vieläpä metsissäkin on temppeleitä ja epäjumalia. Tässä näemme hyvin kuuluisan epäjumalan, nimeltä Krishuu. Sitä epäjumalaa, josta tämä kuva on otettu, on palveltu Garnhalissa Thibetin rajalla noin 25—30 vuotta.

Garnhal on pieni kuningaskunta Himalajan rinteellä, jossa mieheni lähetyssaarnaaja Hamilton vaikuttaa. Hän on saanut kasta noin kymmenkunta ja toivoo pian saavansa yhtä suuren joukon.

Paljon on kuitenkin vielä pakanuutta. Vasta on sen päällimmäistä kuorta koskeltu, valtavia räjähdysaineita tarvitaan sen kukistamiseksi. Erittäin paljon on näillä seuduin epäjumalain pappia.

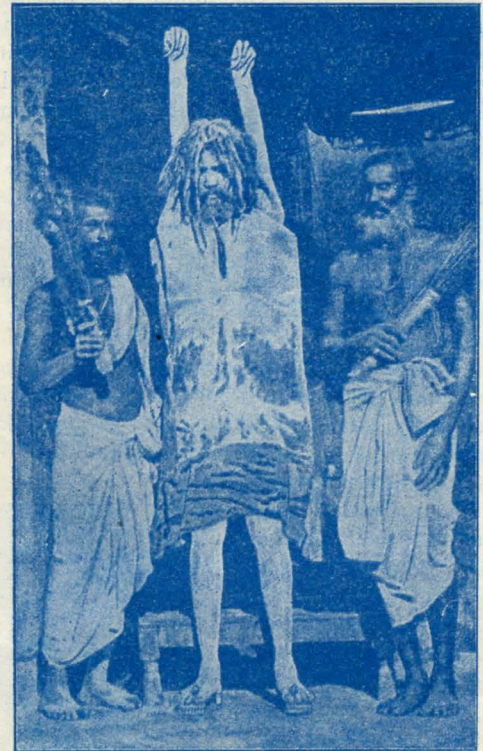
Näemme tässä epäjumalan juhlan, jossa joukko pappeja on valmiina muuttamaan epäjumalan Gangesin lähteille. Epäjumalan palvelus on hyvin monimutkaista; 22:kin juhlamenoa suoritetaan joka päivä: ensin herätetään epäjumala lamppuja liehuttamalla, sitte annetaan hänelle erilaisia kylpyjä, aterioita ja muutetaan vaatteita, ja vihdoin illalla pannaan sänky hänen eteensä, niin että hän voi mennä levölle jos haluaa. Indian jumalat nukkuvat yöllä, nukkuvat aivan varmasti muulloinkin!! Heidän pappinsa ovat sokeita ja sokeitten johtajia!

Suuri joukko fakiireja löytyy Indiassa. Luullaan että joka 5:s tahi 6:s henkilö siellä on fakiiri. Ne kurruttavat tahi oikeammin kiduttavat ruumistaan. Heillä on rautarenkaita kaulassa ja vyötäisillä, ja niitten terävät piikit tunkeuvat heidän vähänkään liikkaessaan lihaan; toiset kävelevät terävillä sandaleilla; toiset taas istuvat neljän tulen keskellä, viidentenä polttava aurinko — vuodenaikaan jolloin on 50° C varjossa, ja he istuvat siinä korvat tukittuina, etteivät kuulisi maailman

hälinää, ja rukoilevat. Fakiirien täytyy syödä, mitä inhottavaa ruokaa heille vaan tarjotaan. He käyvät pitkillä pyhiinvaellusmatkoilla ja toisinaan näkevät he hirveätä nälkää. Näin kerran fakiirin, joka itsensä ki-

Epäjumala.

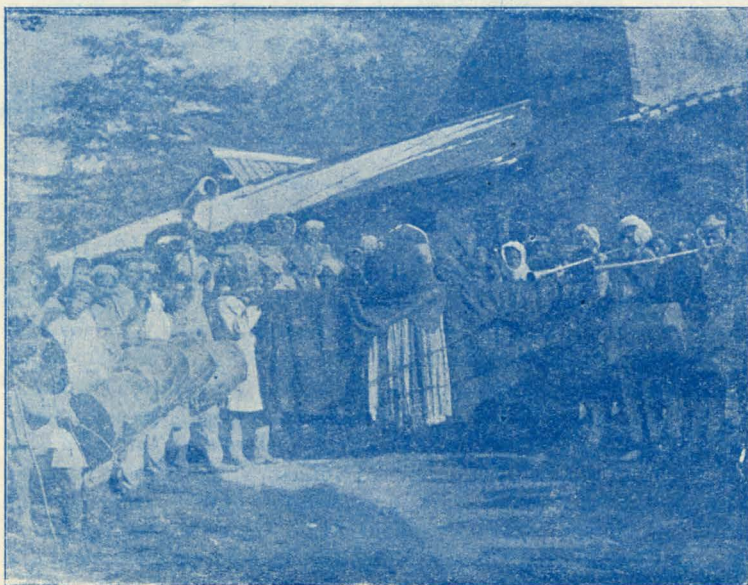

Fakiiri

duttamisessa meni pitemmälle, kuin mitä tähän saakka olin nähnyt. Hän oli jo 8 vuotta kävellyt kädet ylöspäin ojennettuina. Ensin oli ne täytyneet sitoa, mutta nyt ei hän enää voisi laskea niitä alas. Näemme tässä kuvan hänestä. Ajatelkaa mitä tuskaa hänen täytyi kestää! Hänen käsivartensa olivat keltaset ja kuihtuneet, kynnet muistuttivat petoeläinten kynsiä ja peukalonkynnet olivat tunkeutuneet käden läpi. Mutta sentään oli hän melkein röyhkeä, kun hänet toisen kerran tapasin! Hän arveli saavuttaneensa varman onnen, sellaisen autuuden ja pyhityksen asteen, että hän ansaitsi joutua muitten jumaloimisen esineeksi, mikä myöskin tapahtui! Kansa raukka! Kaikki tämä tehdään onnen ja pelastuksen saavuttamiseksi! Jumala suokoon, että monet kuulisivat heidän avunhuutoansa ja rientäisivät heitä auttamaan. Indiaalaiset ovat kyllä hyvin kiintyneet uskontoonsa ja itsevanhurskauttamis-yrityksiinsä. Mutta siinä on sittenkin kansa, josta voi jotakin tehdä, joka jo on herännyttä ja kaipaa syvempää uskontoa, josta kääntyneenä on tuleva Aasian lähetyssaarnaaja!

Mitä voitaisiinkaan tehdä tästä lahjakkaasta älykkäästä kansasta! Se on Aasian toivo! Kun se on kääntynyt, on koko Aasia kohottava kätensä ainoan elävän ja totisen Jumalan puoleen. Olkaamme tätä toivomusta toteuttamassa ja kylväkäämme hyvää siementä tähän peltoon, missä se varmasti on kantava ihania hedelmiä! Rukoilkaa elon Herraa, että hän lähettäisi työväkeä laajoille elokentilleen!

MATHILDA STRÖMBERG-HAMILTON.

Epäjumalajuhla

Lukijalle. Kovan tilanpuutteen takia oli meidän jättäminen pois jo valmiina olevat kuvat Palestiinasta ja Japanista ja pari kertomusta. Tulevat toisella kerralla!

Toimitus.

Pikkutilallisten oloista muualla ja meillä.

Maanviljelyksen ja sille läheisten taloudenhaarojen edistyminen sekä siitä johtunut maanviljelijöittemme taloudellisen aseman parantuminen on ilmiö, joka varsinkin viime vuosikymmenen ajalla on suurem-
massa määrin huomattavissa. Tämä edistyminen onkin ollut varsin luonnollisena seurauksena niistä monista toimenpiteistä, joilla hallitus on koettanut saada pääelinkeinoamme eteenpäin viedyksi. Päähyöty kaikista näistä parannuspuuhista on tietysti etupäässä tullut varsinaisten maanviljelijöitten, s. o. tilanomistajien osaksi. Mutta maassamme on eräs toinenkin, maanviljelyksen avulla ja sen tuotteista elävä luokka, jonka asemassa ei vielä suuria parannuksia ole tapahtunut, tarkoitin torpparien ja mäkitupalai-
sten eli yhteisellä nimellä sanoakseni pikkutilallisten suurta luokkaa.

Että näiden pikkutilallisten merkitys, kun vaan heidän elinehtonsa ovat saatetut suotuisalle kannalle, maamme pääelinkeino edistämässä ja sen kautta koko maan taloudellisessa vaurastuttamisessa on suuri, siitä ei ole epäilystäkään. Siihen viittaa ja antaa selvän esimerkin se pieni maa, joka niin monessa suhteessa on meitä edellä, jonka oloista siis meillä on paljon oppimista, nim. Tanska. Tosin on eroitus olemassa Tanskan pikkutilallisten ja meidän maamme torpparien, mäkitupalai-
sten y. m. s. välillä esim. siinä, että edellinen useimmissa tapauksissa, jos kohta ei aina, omistaa sen pienen maatilkun, jota hän viljelee, jotavastoin torpparin tai mäkitupalaisen omistusoikeus maatilkkuunsa meidän maassa on lyhytaikainen eikä ensinkään varma, se kun useimmiten perustuu vaan suulliseen välipuheeseen eli suostumukseen, joka milloin tahansa voidaan rikkoa. Siitä huolimatta että tällaisia eroituksia on olemassa, luulisi kumminkin työn tämän suuren luokan, maanviljelystyöntekijäin, hyvinvoinnin parantamiseksi olevan meilläkin mahdollisen ja kantavan hyviä hedelmiä. Kun nim. ajattelee mitenkä alkuperäisellä kannalla maanviljelys vielä tällaisissa paikoin yleensä on, ei ole epäilemistäkään, että parannuksia siinä kohden voidaan suuressa määrässä saada aikaan. Mutta on luonnollista, että asianomaisten on itsensä myöskin ryhtyminen in-
nolla asiaan voidakseen toivoa parannusta taloudellisessa tilassaan. Eihän hänellekään saa olla samantekevää minkälaisen sadon hän saa maastaan, vaan tulee hänen pyrkimyksensä olla saada se antamaan niin suuren tulon kuin mahdollista. Että tässä kohdin sitkeydellä ja kestäväisyydellä sellaisella, jollaista runoilija Saarijärven Paavossa meille kuvaa, on suuri merkityksensä, on hyvinkin luonnollista.

Antaakseni suomalaiselle lukijalle käsityksen pikkutilallisten oloista Tanskassa koetan seuraavassa lyhyesti

kuvata tätä niin sanoakseni maatyöväen kysymystä ja sen kehitystä siellä viimeisten vuosikymmenien kuluessa.

Jo tämän vuosisadan keskivaiheilla oli Tanskassa sellaisia miehiä, joitten huomio oli kiintynyt tähänkin asiaan. He nim. pitivät luonnollisena, että samassa kun varsinaisen maanviljelijäsäädyn asema paranee, on senapulaisella, maanviljelystyöntekijä-luokallakin, oikeus saada parannuksia oloihinsa, kuten muutamassa senaikuudessa lausunnossa sanotaan. Näiltä ajoilta on myöskin seuraava lausunto: „Maan onni ei riipu siitä, kuinka suuri lukumäärä ihmisiä asuu kullakin neliöpenikulmalla, vaan siitä kuinka paljon *itsenäisiä* ihmisiä siinä asuu.“*)

Palkitseminen on näyttänyt, varsinkin mitä maataloudellisten olojen kehitykseen tule, olevansa erittäin tehokas vaikutin parannusten aikaansaamisessa. Alyten tämän ruvettiin Tanskassa jo 80-luvun alkuvuosina (ainakin v:sta 1873) maanviljelysseurojen kautta jakamaan pieniä palkinnoita paraiten hoidetuille pikkuviljelyksille; jaettava summa nousi 20,000 kruunuun (1 kruunu = 1 mk 40 p.). Mutta ei siinä kyllä; koettiin löytää yhä uusia keinoja asian nopeampaa ja tehokkaampaa ratkaisua varten. Niinpä esitti muuan vuokraaja v. 1880 sen kylläkin nerokkaan tuuman, että olisi järjestettävä *kiertomatkoja* tällaisia pikkutilallisia varten, jotta nämä voisivat tutustua toistensa viljelyksiin ja viljelystapoihin sekä siten saada tehokkaita neuvoja omaksi hyödykseen. Näitä matkoja oli tietysti tehtävä ainoastaan sellaisiin seutuihin, joissa oli jotakin varteen otettavaa ja opittavaa. Tämä tuuma saavutti yleistä kannatusta, niin että jo 90-luvun alussa myönnettiin varsinaista valtioapuakin näiden matkojen toimeenpanemiseksi. Nykyään myöntää valtio 8,000 kr. jaettaviksi 20—25 kr. suuruisina apurahoina ja 4,000 kr. näiden retkien järjestämistä ja johtamista varten. Nämä retket, joita tavallisesti johtaa joku etevämpi mies joukosta, kestävät noin 5—6 päivää. Ne alkavat, jos vaan mahdollista, jostain maanviljelyskokouksesta, jonne retkeilijät kokoontuvat, lähteäkseen 30—50 miehen suuruisissa, joskus suuremmissakin, joukkioissa matkoilleen. Samoin ne tavallisesti päättyvät jollakin maanviljelyskoululla erityisellä „*lopettajaishokouksella*“, johon kuuluu: ammattimiesten pitämiä esitelmiä maatalouden eri aloilta, kävelyretkiä tilan pelloille, keskustelua ja lopuksi illanvietto puheineen, lauluineen. — Tällaisilla kiertomatkoilla kulkee nykyään noin 400:kin miestä kesän aikana.**)

*) Tämä lausunto juuri osottaa, ettei pantu pääpainoa suinkaan ihmisten lukumäärälle, vaan niille elinehdoille, joissa ja joiden alaisina he elivät sekä työskentelivät.

**) Sivumennen voim huomauttaa, että alku tällaisiin kiertomatkoihin on meilläkin tehty; tänä kesänä nim. oli ensimmäinen parvi sellaisia, Karjalasta päin, liikkeellä.

Tahdon esimerkiksi mainita 2—3 tuommoista pientä malliviljelystä. Sitä ennen olkoon selvitykseksi sanottu, että pikkuviljelijöillä Tanskassa ymmärretään niitä, joilla on maata 10:stä korkeintaan 27:ään tynn. alaan, riippuen maanlaadusta ja sen arvosta. Vuonna 1897 oli Tanskassa näitä pikkuviljelijöitä kaikkiaan 159,147 kpl. sekä noin 34,000 mäkitupalaista ilman maata. Edellisten lukumäärä karttuu yhä osittain siten, että asianomaiset ostavat itselleen Tanskan kangasmailta pieniä maatilkuja, osittain siten että tiloja jaetaan pienempiin osiin.

Niistä pikkuviljelijöistä, jotka viime vuonna saivat palkintoja, on erittäinkin mainittava se, joka sai hopeamitalin osotetusta „ahkeruudesta“ ja kunnosta. Hän kertoo vaiheistaan m. m. seuraavasti: „Vuonna 1869 menin naimisiin varatonna. — Vuonna 1882 sain eräältä tilanomistajalta tuskin 9 t. alan suuruisen kangasmaan, joka oli noin 1/2 penik. päässä talosta. Lannoitusta ei tämä maa ollut koskaan saanut. Kumminkin se oli, kanervan hävittämiseksi, merkelöity, jonka jälkeen siinä oli kasvatettu kauraa ja heinää noin 20 vuotta, ennenkuin minä sen sain. Leskenlehtea (rikkaruoho) kasvoi pelto kauttaaltaan. Maasta ilman rakennuksia jouduin 1,000 kruunun velkaan. Ensi vuonna oli minulla vaan yksi lehmä ja sillekin täytyi osittain ostaa rehuja. Rakennettuani tarpeellisimmat huoneet, saatuani maan sala-oihin ja lisättyäni vähän karjaani oli minulla 4,000 kr. kiinnitettyä velkaa. Samana vuonna rakensin sentään 700 kr. edestä enään lisää velkaantumatta. Vuonna 1897 oli minulla 2,000 kr. säästöpankissa. Elossa on minulla 12 lasta. Karjaa oli v. 1897 2 hevosta, 6 lehmää ja muutamia sikoja; karja syötetään koko vuoden sisällä“.

Toinen kertoo vaiheistaan: „Vuonna 1880 otin noin 7 t. alan suuruisen paikan, jossa huoneet olivat kokonaan rappiolla ja maa niin uuvutettu, ettei se kasvanut viljaa eikä heinää. Nyt on maa merkelöity ja sala-oihitettu ja sillä elätetään 6 lehmää, 4 sikaa ja 1 emäsika. Kaikki ajo toimitetaan lehmillä, jotka vuoden läpeensä saavat olla sisällä navetassa. Olen nyt maksanut melkein koko 3,500 kr. nousseen velkani. — Joka lehmä lypsää noin 3,000 kg maitoa, joten vuositulo maidosta tekee noin 1,050 kr. Puhdas voitto sioista on 330 kr. ja kanoista 80 kr. Väkirehua lehmille ostetaan 300 kr. arvosta vuodessa. Lantasuojat on muurattu ja peitetty; virtsakaivo on sementillä muurattu“.

Kolmas elättää 2 1/2 t. alan suuruisella maalla 1 hevosen, 2—3 lehmää, 3—4 sikaa ja kanoja, jotapaitsi hän vielä toisessa puolessa maatilkkuaan kasvattaa marjoja ja rehujuurikkaita myytäväksi. Niinpä hän esim. v. 1897 möi marjoja 1,082 kr. edestä. — Tämä viljelijä tulee myöskin saamaan hopeamitalin palkinnokseen.

Nämä esimerkit — ja monta muuta samallaista voitaisiin vielä mainita — osoittavat miten suuria hedel-

miä ahkeruus ja into voi aikaansaada, vieläpä niin lyhyessä ajassa kuin 10—15 vuodessa.

Luonnollista on, ettei näin hyviä tuloksia olisi voitu saavuttaa ilman että maanviljelys maan muokkaamiseen, lannoittamiseen y. m. s. nähden olisi korkealle kehittynyt. Yhteisinä ominaisuuksina kaikille näille pikkuviljelijöille voimmekin mainita seuraavat seikat, nim.:

1. *ne lannoittavat maansa erittäin vahvasti*, käyttämällä sekä karja- että apulantaa ynnä virtsaa, joka erittäin huolellisesti kootaan muurattuihin säiliöihin;

2. *ne harjoittavat laajaa juurikasviljelystä*, käyttäen siihen 2 ja 3:kin seitsemättä osaa maastaan; juurikasvit käytetään etupäässä karjalle;

3. *ne viljelevät myös hyvin suuressa määrin heiniä ja vihantarehua*, jota vastoin viljanviljelys on hyvin pieneen supistunut; ja

4. *ne pitävät alaan nähden paljon karjaa*, joka kumminkin ruokitaan hyvin voimakkaasti, joten se kykenee tuotteillaan korvaamaan hoidosta johtuvat kustannukset.

Näillä yksinkertaisilla keinoilla ovat Tanskan pikkuviljelijät verrattain lyhyessä ajassa muuttaneet ennen karun kangasmaansa viljaviksi pelloiksi. Paljon työtä ja sitkeätä, uupumatonta kestävyttä se myös on kysynyt. Voimakkaina vaikuttimina ja kehoittimina ovat sitäpaitsi olleet: valtion ja maanviljelysseurojen jakamat palkinnot, korottomat lainat lyhyemmiksi ajoiksi, lentokirjaset y. m. s. keinot. Vielä on mainittava ja sen kuulee pikkuviljelijäin itsenkin suurimmalla alttiudella ja mielihyvällä myöntävän, että yksinkertaisella, ahkeralla ja säästäväisellä tanskalaisella naisella on suuri osansa tämän mainion tuloksen ja siitä johtuvan yleisen hyvinvoinnin saavuttamisessa.

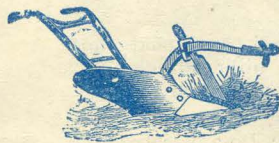
Onkohan nyt meillä täällä Suomessa edellä olevasta mitään varteen otettavaa ja opittavaa? Onpa varmaan. Ja onhan meidänkin maassamme jo esimerkkejä siitä, että samallinen kehitys, mikä Tanskassa pikkuviljelijäin kesken on yleinen, voi meilläkin olla mahdollinen. Eikä meidän edes tarvitse odottaa sellaisen suuren yhteiskunnallisen kysymyksen, mikä esim. torpparikysymyksen ratkaisua, vaan voidaan siihen heti käsiksi ryhtyä. Meillä on vielä paljon viljelemättömiä maita, jotka vaan odottavat utteran ja taitavan raatajan voimakkaita käsiä ja sitkeätä kestäväisyyttä muuttuakseen hedelmällisiksi ja tuottaviksi pelloiksi. Ei olisi poikiemme ja tyttäriemme tarvis siirtyä kaukaisiin maihin onneansa etsimään, useampi käsivarsi tarttukoön vaan kiinni kuokan varteen tai aurankurkeen ja painakoon sen syvälle maahan! Se on silloin avautuva ja povestaan antava niitä aarteita, joita monasti turhaankin tavoitellaan ulkopuolella synnyinmaata. Siten tulisi jokainen uhranneeksi voimansa rakkaan isänmaansa hyväksi ja sitähan me kaikki, kykymme mukaan, haluamme tehdä.

EEMIL MALMGREN.

P. SIDOROW

SUOMALAINEN KALUSTOKAUPPA OSAKEYHTIÖ

** Mikonkatu 3, Helsingissä. **

Suurin varasto

Maanviljelyskoneita ja kaluja, Meijerikoneita kaikellaisia niinkuin Separattoria, Ekstraktoria ja Sentrifuukia, Meijeritarpeita. Suurin varasto Maanviljelystarpeita, Siemen- ja Lannoitusaineita sekä Voimarehua y. m. y. m.

Toimittaa oman tottuneen insinöörin ja monien taitavien monttöörien avulla **kaikellaisia konelaitoksia** ja myypi kaikellaisia erityiskoneita verrattomasti parhaita ja halvimpia. — Rakennussijoituspiirustukset, jotka tehdään toiminimen konttoorissa, annetaan ilmaiseksi.

Sähkövalojohtoja ja Voimanmuutoksia

sekä yhdensuuntaisille että vaihevirtauksille.

Täydellisiä **Sahoja, Myllyjä ja Meijereitä** höyry ja vesivoimalla käypiä.

* Vesijohtoja, Kylpylaitoksia ja kaikkia lajia teollisuutta. *

Hinnat verrattomasti halvimmat. Luetteloja lähetetään ilmaiseksi ja postimaksutta. Toimeliaita asiamiehiä otetaan.

Paljottaisalennuksia ja kassa-
alennusta myönnetään.

P. SIDOROW

Suomalainen Kalustokauppa Osakeyhtiö
Mikonkatu 3, Helsinki.

Asia, jossa koko ihmiskunta on erehtynyt.

(Professori WILH. SUCKSDORFFIN esitelmä)

anha roomalainen sananlasku sanoo: „Maailma tahtoo tulla petetyksi, sen vuoksi sitä petetään.“ Toteen käy tämä sananlasku myöskin väkijuomien suhteen. Väärä luulo niiden vaikutuksista ihmisruumiseen on muinaisajoista asti kannattanut ja kannattaa vielä tänä päivänä niiden valtaa.

Niin kauvas kuin historian valo ulottuu ajassa taaksepäin tapaamme aina kansojen kirjallisuudessa ja taiteessa läpikäynnä punaisena nauhana väkijuomien — viinin — ihanien, onnelliseksi tekevien ominaisuuksien ylistyksen. Runoilijat laulavat runoissaan viinin terveyttä ja iloa tuottavia ominaisuuksia, maalarit ja kuvanveistäjät esittävät ihastuttavalla tavalla päihtymyksen autuutta. Kansa näitä lauluja laulaa ja katselee näitä kuvia. Onko ihme siis, jos luulo viinin, s. t. s. väkijuomien, ihmiselle muka edullisista ominaisuuksista on syvään juurtunut ihmiskuntaan?

Tosin voimme me myöskin historian valossa saada selville, että väkijuomien tuhoa tuottavat vaikutukset eivät ole kokonaan jääneet huomiota herättämättä. Tarkkasilmäiset kansanjohtajat ja valtiomiehet ovat silloin tällöin nähneet viininnautinnon varjopuolet, varottaneet niistä ja koettaneet ylenmääräistä käytäntöä ehkäistä. Nämät yksityiset äänet ovat kuitenkin kaikuneet turhaan. Viinitulva — väkijuomatulva — on saanut virrata estämättä aikakauden toisensa jäljestä, temmaten turmioon miljoonia ja taas miljoonia. Ja, kuten muinaisajan Molokinpalveluksessa, ympärillä olevat ovat ylistys- ja riemulauluillaan estäneet uhrattujen huokaukset ja valitukset kuulumasta.

Myöskin lääketiede on vuosisatojen kuluessa pannut sanansa vaakakuppiin väkijuomien puolustamiseksi. Kun 13:nnessä vuosisadalla, tai ehkä jo aikaisemmin, opittiin viinistä ja muista miedommista väkijuomista tislamaan alkoholia enemmän tai vähemmän vedensekaisessa muodossa, niin luultiin, että fässä nesteessä nyt oli löydetty alkemistien kautta vuosisatojen etsimä elämänneste, s. t. s. aine, jonka luultiin pystyvän nuorentamaan ihmistä ja pidentämään hänen ikänsä rajattomaksi. Vaikka kokemus kyllä pian julisti tämän otaksumisen vääräksi, luultiin alkoholilla ja alkoholijuomilla kumminkin olevan kyvyn vahvistaa heikkoja ja kivullosia sekä kiihottaa elimistötoiminnan vilkkaampaan työhön siellä, missä se oli lamaanumassa. Vuosisadan toisensa perästä ovat sen vuoksi lääkäritkin määränneet alkoholijuomia yhtä ja toista lajia muka vahvistavina aineina, vieläpä ahkerasti kehottaneet niitä nauttimaan. Ei ihme siis, jos käsitys väkijuomien hyödyllisyydestä juurtui yhä syvemmälle ja syvemmälle. Ei ihme siis, jos tuhansissa perheissä, joissa väkijuomien käytäntö on vienyt uhrin toisensa perästä, kumminkin on juomatapaa jatkettu, vieläpä katsottu väkijuomia hyödyllisiksi ja välttämättömiksi, vaikka ei ole voitu olla myöntämättä, että niiden ylenmääräinen käytäntö johtaa turmioon.

Näin näytti väkijuomien valta varmasti juurtuneelta ja kumoamattomalta, mutta se tuho ja ne onnettomuudet, jotka seurasivat juomatavan jäljissä, astuivat kumminkin vähitellen niin räikeästi päivänvaloon, että yhä useammat ja useammat alkoivat nähdä, ett'ei ollut oikein laita noiden niin paljon ylisteltyjen väkijuomien hyväatekevien ominaisuuksien. Lääkärit ja tiedemiehet ryhtyivät niitä tarkkaan tutkimaan, ja nyt nähtiin, että vallallaoleva käsitys niiden hyödyllisistä ja hyväatekevistä ominaisuuksista olikin *väärä* ja että ne miellyttävät, subjektiiviset tunteet, mitä niiden nauttiminen sai aikaan, eivät perustuneet todellisuuteen. Omat subjektiiviset tunteemme pettivät meitä ja saivat meitä

vääriin luuloihin, joita sitten koetimme istuttaa muihinkin. Subjektiiviset tunteemme sanoivat meille, että väkijuomat lämmittävät, mutta tieteellinen tutkimus opettaa meille, että ne päinvastoin alentavat ruumiinlämpöä. Subjektiiviset tunteemme sanoivat meille, että väkijuomat antavat uusia työvoimia, mutta tiede opettaa meille, että päinvastoin työkyky niiden kautta vähenee. Subjektiiviset tunteemme sanoivat meille, että väkijuomat tekevät meidät iloisemmiksi mieleltämme ja saavat meidät katsomaan elämää ja sen vaikeuksia iloisemmalta, huoltomammalta kannalta, mutta tiede opettaa meille, että tämä riippuu ainoastaan siitä, että alkoholi riistää arvostelukyvyiltämme sen täyden terävyyden.

Tiede on siis temmannut alkoholivallan alta ne tukeet, mitä sillä oli väkijuomien luulluissa hyvissä ja hyödyllisissä ominaisuuksissa, ja on asettanut ne oikeaan valoon. Mutta sillä ei kumminkaan väkijuomien valta suinkaan ole murrettu, joskin kohta perustus on sen alta kaivettu, sillä juurtuneet, sata- ja tuhatvuotiset mielipiteet ja käsitykset eivät ota muutamassa vuosikymmenessä väistyäkseen. Kumminkin voimme me nyt jo huomata selvän muutoksen yleisissä mielipiteissä, kun tulee alkoholijuomista puhe. Lauletaan kyllä vieläkin juomalaluja viinin ylistykseksi ja pidetään juominkeja, mutta ei kukaan sivistynyt henkilö, joka vaatii tunnustetuksi, että hän on aikaansa seurannut, ole yhtä rohkea, kuin ennen, täydellä todella väkijuomien käytäntöä puolustamaan. Tosin juomatapaa yhä edelleen kannatetaan, mutta ei kumminkaan ruveta enää vetämään sen puolustukseksi väkijuomien muka hyviä ja hyödyllisiä ominaisuuksia. Väkijuomien ystävät ovat havainneet tämän todistuskappaleen perusteettomaksi ja ryhtyvät nyt toisiin. He tahtovat puolustaa juomatapaa sillä väitöksellä, että väkijuomat ovat muka vaarattomia, kun niitä nautitaan pienissä määrissä ja vain satunnaisesti. Edelleen tahtovat he puolustaa väkijuomien käytäntöä sillä, että ihmiselle on arvokkaampaa pitää vapautensa väkijuomien käytännön suhteen, mutta olla tarpeeksi arvostelu- ja itsensähillitsemiskykyinen pidättääkseen itseään liian kauvaksi menemästä, kuin kokonaan luopua juomatavasta. Vieläkin esittävät väkijuoman käyttäjät puolustukseksi sen, että on toki kohtuutonta vaatia kaikkia luopumaan näiden juomien käyttämisestä, koska kumminkin ne, jotka joutuvat turmioon alkoholin takia, muodostavat vain pienen prosentin koko maan asukkaista. Kaikki nämä todistuskappaleet juomatavan puolustukseksi ovat, kuten näemme, negatiivisia eli kieltoperäisiä. Mutta eivät nekään pidä paikkaansa, kun niitä tieteen ja kokemuksen valossa tarkastellaan.

Tieteelliset tutkimukset ovat nimittäin näyttäneet, että jo hyvin pienet määrät alkoholia vaikuttavat selvään todistettavasti ihmisen elimistöön. Ja tämä vaikutus tulee etupäässä näkyviin, kun pidetään silmällä niitä hermoston osia, jotka ovat ihmisen korkeimpien ja jaloimpien henkisten kykyjen pääsijana. Tunteiden terävyys ja varmuus alenee, korkein ja hienoin arvostelukyky heikkenee, henkisen työn tulokset huonontuvat. Kokemus todistaa täydellisesti nämä tieteen tulokset. „Viini irroittaa kielen“, on monituhattavuotinen kokemus, jota se, joka tahtoo houkuttaa toiselta salaisuuden, monta kertaa on käyttänyt hyväkseen, varsin hyvin tietäen, että alkoholin vaikutuksesta heikontunut arvostelukyky ei enää samalla terävyydellä kuin ennen voi päättää, mitä on ilmaistava, mitä salattava. Pari lasia viiniä saa monen ryhtymään kauppa- ja liikeyrityksiin, joista hän täydellä arvostelukyvyllä epäilemättä olisi pysynyt erillään. Tunnettua on myöskin, että ampujat ja alpeillenousijat, joille on tarpeen täysi varmuus joka liik-

keessä, jo monia viikkoja edeltäpäin, ennenkuin ryhtyivät aiotuun yritykseensä, pidättyvät kaikesta alkoholin käytännöstä, saadakseen sillä tavoin hermostonsa vapaaksi sen vaikutuksesta. Ollaanko siis, kun kaikki tämä tiedetään, oikeutettuja sanomaan, että pienet määrät alkoholia eivät vahingoita?

Vastoin alkoholijuomien ystäviä ja puolustajia täytyy erittäinkin jyrkästi panna painoa alkoholin lamauttavaan vaikutukseen hermoston korkeimpiin ja jaloimpiin osiin. Sillä, jos kerran tiede ja kokemus selvästi näyttävät, että arvostelun terävyys kärsii alkoholin vaikutuksesta, kuinka voidaan silloin vaatia siltä, joka nauttii alkoholijuomia, vaikkakin vain pienissä määrissä, tarpeeksi arvostelukykyä ja itsensähillitsemistä ajoissa luopukseen nautinnosta? Eikö tämä ole mahdottomuuden vaatimista ja eikö kokemus kyllin selvästi osoita, että alkoholi katkaisee kuten oljenkorren jaloimmatkin päätökset ja tekee tyhjiksi sydäntäliikuttavimmatkin varotukset? Ei voi sellaista vapautta kehua, joka ostetaan monien monien lankeamisella juoppouden orjuuteen. Paljoa enemmän kiitettävää on, ihmisellisesti puhuen, luopua tämän nautintoaineen käyttämisestä varjellakseen sen kautta itseänsä, lähimmäisiänsä ja omia jälkeläisiänsä lankeamasta alkoholin vallan alaisiksi ja varmasti päästäkseen sen henkisesti ja ruumiillisesti perikatoon vievästä vaikutuksesta. Muistuttaa täytyy myöskin siitä, että se, joka luulee olevansa vahva, katsokoon, ett'ei hän lanke. Ei myöskään ole vielä kukaan alkoholijuomien puolustajista voinut kieltää sitä tosiasiaa, että syvimmällekin langennut juomari on alkanut kohtuullisella väkijuomien käyttämisellä.

Vaikka tosin vain suhteellisesti pieni luku koko maan asukkaista on niin suuressa määrässä langennut juoppouteen, että heitä voi sormella osoittaa ja sanoa: tässä on juomari ja tuossa on juomari, ja vaikka vain suhteellisesti harvoin juoppoutta mainitaan kuolemansyynä lääkärin antamissa kuolemantodistuksissa, niin on kumminkin paljoa suurempi luku ihmisiä alkoholin vallan alaisina, kuin yleensä ollaan taipuvaisia otaksumaan. Mitään tilastollisia laskuja ei näiden henkilöiden lukumäärästä voi tehdä, mutta kokeneimmat lääkärit todistavat, että alkoholi, keuhkotauti ja kuppatauti ovat asetettavat etusijaan kaikista kuolemansyistä ja Suomessa kuolee vuosittain keuhkotautiin keskimäärin 6,000 ihmistä. Voimallisesti mukana vaikuttavana syynä ottaa alkoholi osaa varmaan vielä paljon lukuisampien kuolemantapauksien aikaansaamiseen vuosittain, kuin keuhkotauti. Mutta joll'emme yrittäisikään niitä numeroissa laskea, niin todistavat kumminkin sanomalehtien melkein jokapäiväiset uutiset onnettomuuksista, puukotuksista, tappeluista, rosvouksista, murhista ja muista väkivaltaisuuksista, jotka ovat tapahtuneet väkijuomien vaikutuksesta, että alkoholi monen monta uhria vaatii.

Minä en vetoa tunteeseen, sillä se voi viedä meidät harhaan, vaan minä kysyn ennakkoluuloista vapaalta järjeltä ja mistään piintyneistä katsantokannoista ja käsityksistä riippumattomalta arvostelukyvyltä, eikö väkijuomien aikaansaamia vahinkoja yhteiskunnalle kokonaisuudessaan niinhyvin kuin yksityisille ole katsottava niin suuriksi, että mitä tarmokkaimmat toimenpiteet ovat tarpeen vaatimia. Minä kysyn selväjärkiseltä isänmaanystäväältä ja ihmisystävältä, eikö tässä tapauksessa ole täysin oikeutettu se toivomus, että yksilö alistukoon itse asiassa vaan luuloteltuun itsensäkieltämiseen yhteisen hyvän tähden.

Mielestäni jokaisen, en tahdo sanoa jalomielisen, vaan tervejärkisen kansalaisen tulisi käsittää, ettei yleinen luopuminen väkijuomien käytännöstä ole liian korkea hinta heikkojen vapauttamiseksi alkoholin vallasta. Mutta että niin ei ole laita, se todistaa erittäin silmiinpistävästi, jotta ei vielä olla selvillä väkijuomien oikeasta merkityksestä. Että alkoholi on myrkkyy ja että

alkoholinpitoisten juomien vaikutukset ihmisruumiiseen eivät ole muuta kuin myrkytystä, akuuttista tai kroonillista, lievempää tai vaikeampaa, tämä tosiasia ei vielä ole onnistunut kyllin syvälle tunkeutumaan yleiseen tietoisuuteen ja senvuoksi katsellaankin alkoholimyrytystä aivan toisilla ja paljoa lempeämmillä silmillä kuin muita myrkytyksiä. Vieläpä ei yleinen mielipide tahdo tunnustakaan alkoholimyrytystä myrkytykseksi. Älkäämme sentähden myöskään ihmetelkö, että sekä puheessa että kirjoituksissa syytetään ehdottomasti raittiita siitä, että nämä väkijuomier vastustamispöytäkirjoissaan osottavat moitittavaa suvaitsemattomuutta. Niin, me olemme suvaitsemattomia näitten juomien käytännön ja kaupan suhteen, mutta me olemme sitä sentakia, että me näemme sen sanomattoman kurjuuden, mitä nämä juomat tuottavat tuhansille ja taas tuhansille, syyllisille niinhyvin kuin syyttömille. Sillä voineeko kukaan väittää, ettei ole oikeutettua, yksilön monituhatkertaisen kokemuksen mukaan käyttäessä väärin itsemäärämis-oikeuttaan omaksi ja muitten vahingoksi ja turmioksi, että häneltä silloin riistetään tämä oikeus koska hän nähtävästi sitä ei ansaitse. Sellainen menettelytapa on täysin loogillinen ja onkin yhteiskunnassamme sovitettu muihin myrkyihin nähden, joitten myyntivapaus ja käytäntö on rajoitettu ankarilla määräyksillä.

Jos jossakin kaupungissa vuosittain tapahtuisi yhtä monta opiumi-, morfini-, lyijy- tai arsenikkimyrytystä kuin alkoholimyrytystä — päihtymyksiä —, herättäisi tämä suuttumuksen myrskyn kaikkein mielisissä, ja syystä kylläkin. Mutta alkoholimyrytyksien suhteen pysytään täysin levollisina, välinpitämättöminä, suvaitsevina; ne ovat jokapäiväisiä, luonnollisia asioita, joihin ei kenkään sen enempää huomiota kiinnitä. Onko tämä johdonmukaista? Ei suinkaan. Myrkkyy kun myrkkyy, myrkytys kun myrkytys. Mutta niinkauvan kun alkoholimyrytystä ei sellaiseksi tunnusteta, tulevat vaatimukset näitten juomien myynnin ankarasta rajoittamisesta kohtaamaan sen väitöksen, että tällaisen rajoituksen seurauksena tulee olemaan vain lainrikkomiset, sillä se, joka ei voi ilman näitä juomia olla, osaa kyllä tavalla tai toisella niitä itselleen hankkia. Se on totta, sillä paatunut alkoholisti on aina löytävä keinoja väkijuomahalunsa tyydyttämiseksi, samaten kuin paatunut morfinisti ymmärtää, huolimatta kaikista myrkkyyasetuksen määräyksistä, hankkia morfinivarastonsa. Mutta yhtähyvin kuin myrkkyyasetuksen ankarat määräykset estävät monen joutumasta morfinistiksi, tulisi myöskin väkijuomien saannin vaikeuttaminen pidättämään useata alkoholismiin vaipumasta. Tästä tulee meidän pitää kiinni, mutta sen jättävät tavallisesti väkijuomien ystävät ja puolustajat huomioon ottamatta.

Yleinen käsitys väkijuomista on tämän vuosisadan viimeisinä vuosikymmeninä vähitellen alkanut käydä oikeammaksi kuin ennen; mutta paljon on vielä vallalla väärinkäsityksiä. Ne ovat mitä pikemmin poistettavat ja ennen kaikkea on sitä tietoa levitettävä, että alkoholijuomat myrkkyy sisältävinä aikaansaavat myrkytyksiä, jotka osittain ovat samantapaisia kuin useista muista myrkyistä johtuneet. Jos tämä kerran tulee yleisesti tunnustetuksi, tulevat varmaan myöskin useimmat taipuvaisemmiksi, kuin mitä he nykyään ovat, luopumaan näitten juomien käyttämisestä ja silloin tulevat myöskin useat niistä epäilyksistä väistymään, joilla nyt katsellaan väkijuomaimmyynti-rajoitusvaatimuksia.

Itsestään ymmärrettävä on, että maamme raittiusyhdistysten asia on levittää suureen yleisöön oikean ja todenmukaisen käsityksen väkijuomista, ja että niiden nykyhetkellä on asettaminen tämän tehtävän ensimmäiseksi työohjelmaansa. Siis enemmän tietoa, enemmän valoa tällä alalla, se olkoon tunnussanamme. Ja Herra antakoon siunauksensa siihen, että valo tässäkin suhteessa valaisisi kirkkaasti ja estäisi monen joutumasta väärälle ja turmiota tuottavalle tielle!

Jouluvieraat.

(Joululeikki).

HENKILÖT:

AHKERUUS.
TYTYVÄISYYS.
LOISUUS.
LAISKUUS.

Kauniita tulee saippuapallot!

(Laiskuus loikoilee kirja kädessä sohvalla pöydän ääressä, jolla on useita keskeneräisiä töitä, venyttelee, haukottelee, huokaa ja työntää vihdoin kärsimättömästi kirjan luotaan.)

LAISKUUS:

Oih, tää työ ja toiminta,
Jost'ei koskaan loppua,
Käy jo mulle ikäväksi,
Vallan sietämättömäksi.
Ja mik' onkaan hyöty tuosta:
Niinkuin orja ahkerasti
Raataa aamust' iltaan asti,
Aina hommata ja juosta!
Kaikk' on turhaa vaivaa vaan,
Joutavata kerrassaan.

(Painolla)

Ah, jos saisi vapaa olla,
Levätä ja nautinnolla
Nähdä, kuinka aika lentää,
Hetket, päivät, vuodet entää!
Työ on taakka painava
Kun sais olla lais-ka-na! (Haukottelee.)

(Joku koputtaa ovelle. Laiskuus kuuntelee, mutta ei viitsi muuttaa asentoansa.)

Hiljaa! Ken se saapuvi?

(Ahkeruus tulee reippaasti sisään, laulaen iloista laulua, laukku kädessä ja iso joukko kirjoja kainalossa.)

AHKERUUS:

Ahkeruus, sun veljesi. —
Huokaukses kaukaa kuulin,
Sairahaksi sun ma luulin.
Sano, kuinka laitas on!
Näytät murheiselta aivan,
Mistä moisen sait sa vaivan,
Ystäväni onneton?

LAISKUUS:

No, sen kyllä oivallat. —
Työ se suurin, vaikein tässä
Vaiva onpi elämässä.
Levon, riemun, nautinnon,
Kaiken, mikä hauskaa on,
Riistää meiltä toimi, työ,
Niinkuin tauti voimat syö.
Työ on taakka painava,
Kun sais olla lais-ka-na! (Haukottelee)

AHKERUUS (kummeksien)

Työkö taakka elämämme!
Niin jos luulet, erhetyt.
Kuules, minkä lausun nyt:
Työ, sep' onpi — ystävämme.
Mielehesi paina varhain
Elon sääntö, ohje parhain:

Ahkeroida, tehdä työtä.

Siin' on onni, rauha myötä,
Siitä versoo siunaus,
Hyveet, hengen kaunistus.

(Ahkeruus istuu pöydän ääreen ja alkaa hartaudella tutkia erästä kirjaa. Laiskuus nousee niinikään verkalleen ja haukotellen ottaa työnsä pöydältä ja yrittää sitä valmistaa.)

LAISKUUS:

Etkö itseäsi milloin
Väsyneeksi tunne illoin,
Kun oot päivän puuhaellut,
Hyörinyt ja juoksennellut?
Eikö sua huvittaisi,
Toimeton kun olla saisi:
Huoletonna hetket luistais,
Etkä huomispäivää muistais.
Työ on taakka painava,
Kun sais olla lais-ka-na! (Haukottelee)

AHKERUUS:

Kullakin on tehtävänsä
Täytettävä eläissänsä,
Luojan sääntö onpi tuo.
Ympärilles silmäs luo!
Luonnossakin kaikkialla
Pienellä kuin suuremmalla
Työnsä, tarkoituksens' on.
Katsos, kuinka muurahainen
Harras on ja puuhaavainen,
Vaikk' on pieni, voimaton.
Kaikki, kaikki uutterassa
Puuhass' on ja toiminnassa.

LAISKUUS:

(Viskaa suuttuneena työn luotaan)

Moista en ma kuulla saata —
Väsynyt oon, tahdon maata.

(Heittäytyy sohvalla pitkäkseen.)

Kosk' on työ sun nautintos,
Munkin työni ottaos!

(Heittää työnsä Ahkeruuden eteen)

Tuossa! Avuksen' voit tulla,
Kosk' on ilo siitä sulla.
Työ ei suju minulta,
Kun sais olla lais-ka-na! (Haukottelee)

AHKERUUS

(auhdellen):

Lepo, jonka nautinnoksi
Luulet, kääntyy turmioksi.
Velttous ja huonot tavat
Jouten ollen versoavat.
Laiskuria jokainen
Vieroo, katsoo inhoten.
Hyödytön hän onpi loinen
Tai kuin rikkaruoho moinen,
Joka kasvitarhassa
On vaan muiden haittana.

(Tytyväisyys tulee sisään. Hän tervehtii Ahkeruutta ystävällisesti, mutta luo halveksivan silmäyksen Laiskuuden puoleen.)

TYTYVÄISYYS:

Ahkeruuden jälkiä
Aina etsin, seuraan mä.

Mirriä viedään levolle.

Siskosina ainiaan
Käsitysten kuljetaan.
Ilon tahdon tänne tuoda,
Ahkeruuden palkaks' suoda.

(Kääntyy ylenkatseella Laiskuuden puoleen.)

Mutta, Laiskuus, täältä kulje,
Karsas katsehesi sulje,
Joka niinkuin ruttotauti
Onnen myrkkyy, surma on!
Mene, rauhaas kurjaa nauti!
Sua kammoon, kelvoton.

(Iloisuus tulee sisään valkoisiin vaatteihin puettuna ja kukilla kaunistettuna. Toisessa kädessä on hänellä pieni sauva, toisessa kaksi kukkaseppelettä. Häntä seuraa joukko iloisia lapsia. Laiskuus pakenee häpeissään huoneen pimeimpään loukkoon. Iloisuus lähenee Ahkeruutta ja Tyytyväisyyttä ja panee heidän päähänsä seppeleen. Sitte kokoontuvat lapset heidän ympärillensä ja alkavat laulaa:

(Sävel: »Kun kevät kaunis tuli, soi Luoja lämpösen»)

Oi terve, ystävämme,
Ilotar, tultuas,
Sä tähti elämämme
Meit' ohjaat loistollas!
Sa kruunu ahkeruuden
Ja palkka kunnan, työn,
Tuot riemun, onnekkouden
Ja poistat murheen yön.
Jos huolten varjot milloin
Sa synkät huomannet,

Käy, pilvet poista silloin
Ja kuivaa kynelet!
Valoa mieliin kannan,
Ja toivo rintoihin,
Ja laulun siivin anna
Yletä taivaihin!

ILOISUUS:

Ystäväni! Palkinnon
Kukin multa saava on:
Joulu portilla jo vuottaa,
Sen ma tahdon tänne tuottaa.

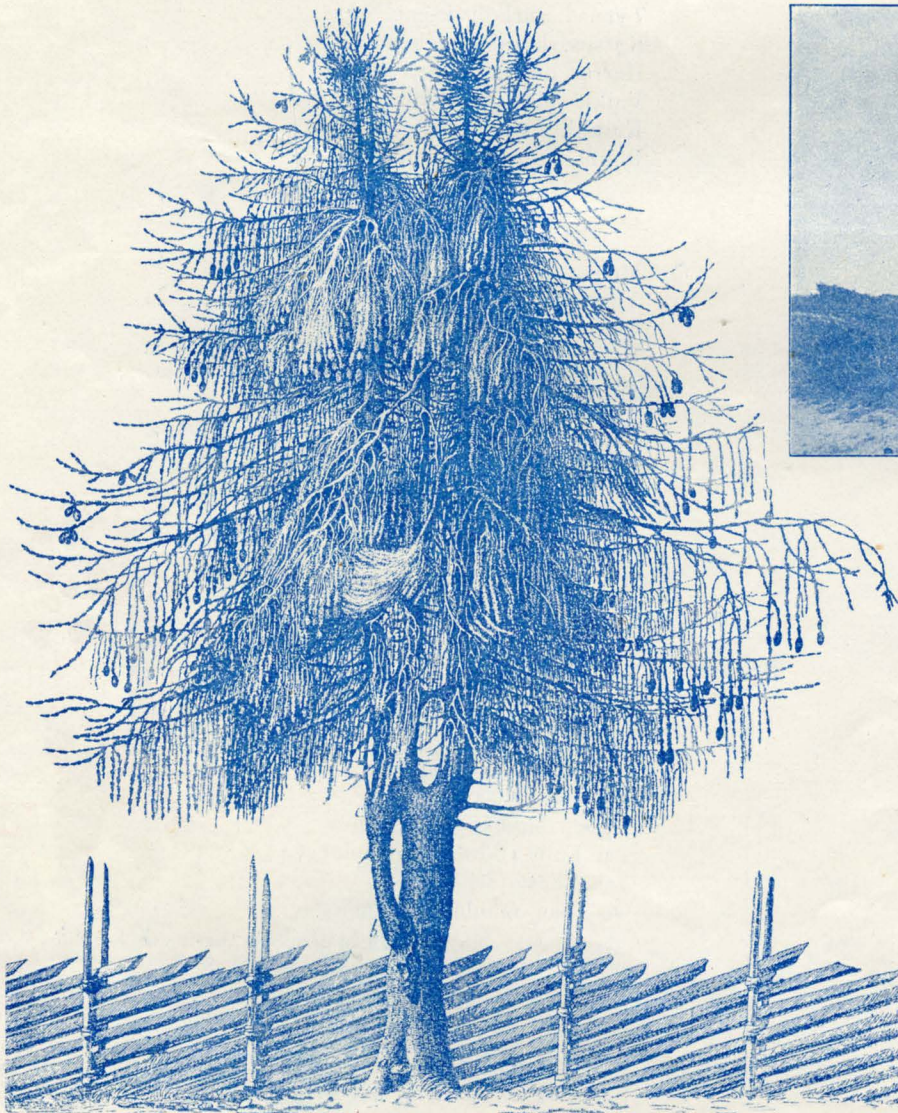
(Lyö kolmasti sauvallansa lattiaan. Joulupukki tulee joulukuusi-
neen, jonka asettaa keskelle lattiata. Kaikki kokoontuvat piiriin joulu-
kuusen ja Iloisuuden ympärille ja jatkavat laulua. Iloisuus ottaa erään
lapsen piiristä ja pyörittää sitä ympäri.)

KAIKKI

(laulavat ja taussivat):

Kun piirin pyörteissä
Näin käymme lentohon,
Niin silloin sydämissä
Vast' täysi riemu on.
Ken tosiyössä innoin
Voimansa uhrasi,
Hän yksin täysin rinnoin
Ilosta nauttiipi.

KAARLO HAMMAR.

Kuva 2.

Kuva 1

Sananen joulukuusesta ja kuusien erikois-muodoista.

(Kirj. professori A. Osu. Kihlman).

„Olisipa tuo hauska joulukuusi,“ kuuluu joskus sydänkesälläkin sanottavan, kun joku huhta-ahon laidassa huomaa nuoren, verevän kuusinäreen; suorana, solakkana pyrkii sen varsi ylöspäin; siroasti ovat sen tanakat, kaarevat oksat asetetut säännöllisiksi, tasamukaisiksi kiehkuroiksi. — Kaunis joulukuusi onkin hyvän, kasvullisen puunalun oikea esikuva, ja onhan helppo nähdä ett'ei suinkaan jokainen kuusi semmoiseksi esikuvaksi kelpaa.

Kaikkialla kuusimetsissä näemme puita jos jonkinlaisia: käyriä, kituvaisia, monilattvaisiakin.

Missä olot ovat erittäin epäsuotuisat, maa karu, tuulen ylivalta tuntuva, siellä tuo iloinen joulukuusi kerrassaan katoaa. Varsinkin ulkosaaristossa ja tunturien läheisyydessä

tulee tämä selvästi näkyviin. Armottomasti vinha, kylmä tuuli kurittaa metsän etuvartijat, kuivattaa jokaisen oksan, joka uskaltaa kohota määrättyä korkeammalle.

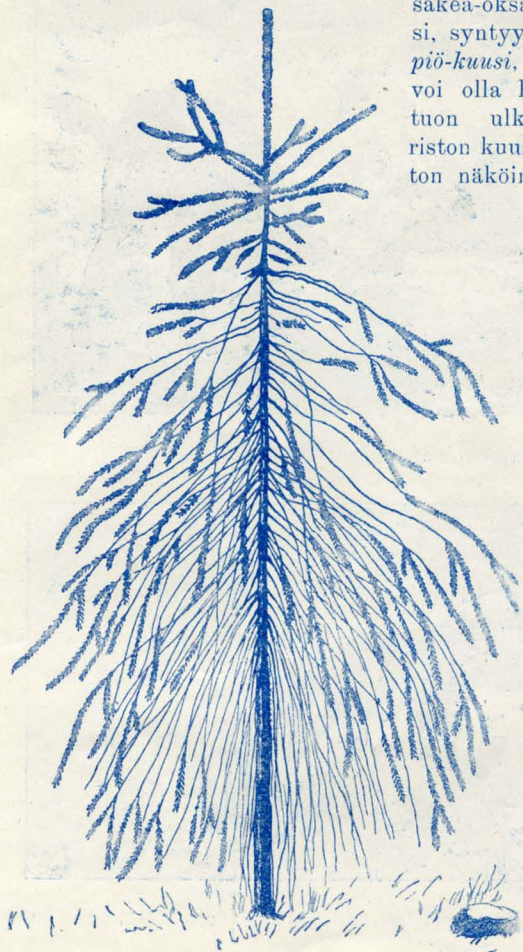
Usein muodostaa kuusi täällä vaan laajoja, jalanpaksuisia *mattoja*, missä jokainen oksa, ikäänkuin paeten, kasvaa valtaavan tuulen suuntaan. Välistä tapahtuu että suojanpuoliset oksat hitaasti ja varovaisesti pääsevät kohoamaan ja silloin syntyy vinoselkäinen, takapuolella jyrkkäseinäinen pensas, semmoinen kuin kuva 1.

Nämä kuusimuodot syntyvät suorastaan olojen pakosta, eivätkä ilmaise mitään sisällistä luontaista eroavaisuutta. Että kuusella on suuri taipumus varsinaisia muunnoksia muodostamaan on kuitenkin tosi-seikka, jota ei ole vaikea huomata. Toisessa puussa näemme kesän aikana hohtavan punaisia käpyjä, toisessa vihreitä tai kirjavia; toisen neulaset ovat vahvat, sinisenharmahtavat, toisen hennot, lyhyet ja heleän vihreät tai, harvinaisena poikkeuksena, ehkä vaaleankellertävät. Kuvamme näyttävät muutamia kuusimuunnoksia, jotka syntyvät haarautumistavan muuttuvaisuudesta ja jotka kaikki, paitsi n:o 5, ovat Suomessakin löydetty.

Kuva 2 on *riippa-kuusi*, jäljennetty kuvasta, joka Ruotsissa julaittiin 121 vuotta sitten; sen pääoksat kantavat pitkiä, haarattomia, mutta kukkivia oksia. Vielä harvaoksaisempi on *käärme-kuusi* (kuv. 3) missä pääoksat jo ovat miltei haarattomat, ja viimeisenä surkastuksen kummana esiintyy *tanko-kuusi* (kuv. 4), jonka hoikka, oksaton varsi tuskin pysyisi pystyssäkään ilman tuetta.

Suru- eli *cypressi-kuusi* (kuv. 5) on hauska ja harvinainen ilmiö, joka syntyy siitä että haarovat pääoksat ovat hyvin hienot ja sen vuoksi vanhempina riippuvat hervottomina alaspäin.

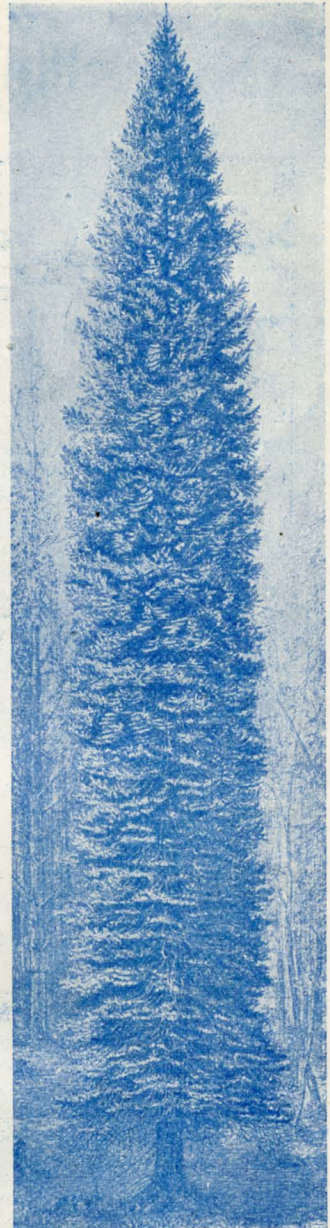
Aivan toista laatua ovat ne muunnokset, jotka saavat alkunsa ylenpalttisen ja epäsäännöllisen versomisen kautta. Vuosikasvaimet pysyvät silloin myöskin aivan lyhyinä. Tavallisesti on vaan joku ainoa oksa tällä tavalla tuuhistunut; siitä tulee silloin n. k. *tuulenpesä* eli *tuulenkoura*. Jos koko latva tällä tavalla yhtäkkiä muuttuu, syntyy *tasalata-kuusi* (kuv. 6), joka välistä suuresti muistuttaa petäjän kasvua. Jos koko näre alusta alkaen kasvaa näin lyhyt- ja sakea-oksaiseksi, syntyy *kääpiö-kuusi*, joka voi olla hyvin tuon ulkosairaston kuusimaton näköinen.

Kuva 3.

Kuva 4.

Kuva 5.

Kuva 6.

Kun eläimet eivät tahtoneet totella ihmisiä.

Kotieläimet päättivät herran, että „mitäs me tässä aina ihmisiä palvelemme, tulemme me ilman heitäkin toimeen!“ He ottivat mukaansa koko joukon ihmisten tavaroita ja purjehtivat saareen. Sinne päästyään työnsivät tyhjät laivat menemään pois tuulen mukana, ettei teltäsi mieli palata takaisin.

Sitten alkoi kufin elää, miten minkin mieli tefi. Kuffo rupefi pillipiirififi, lehmä pufi itfensä hattuu ja harfohameefeen ja fitoi miuhfan häntäänsä, waffiffa fai ajaa lastenwauunusfa, foira opetteli ampunmaan, hauhet hauffiwat itfelleen nenälafit ja päiwän warjon ja hewonen opetteli ajamaan polkupyörällä, waffiffa ajoifin fohta posjun päälle!

Mutta kun eivät oikein osanneet noita kappineita käyttää, suuttuivat he ja polttivat ne kaikki tyytti.

Jloiffina ja tyytywäiffinä eliwät he kefän kaifien. Mutta kun tuli talwi ja kylmä, tuli toinen ääni felloon. Nälifisääu ja wiluiffaan he fiffää miettiwät, että „parempi oliffi ollut tyytyä ymmärtäwäiffempäin johtoon!“

Onkijat.

Tuoss' Äijälän vaari se kummia haastoi,
Kuink' ennen leiviskän ahventa raastoi
Hän järvestä kerran ongella vaan,
— Ja poikaset kuunteli kummissaan.

„Noin, noin oli varmaan mitta sen roikon!“
— Ihan hörrössä korvin kumpikin poik' on.
„Voi kuinka se jumputti! Senhän nyt ties'!
Mut pahlainen päässäpä myös oli mies!“

„Jo pinnalle nousi sen veitikan kuono,
Mut siim' oli sittenkin liiaksi huono,
Veen pinnassa kerran se molskahti vaan
Ja tyhjiä jätti mun mulkoilemaan.“

Sydän Kallen ja Ilmarin kurkkuhun nousi,
He aatoksissaan jo järvelle sousi
Ja kiskoi sieltä sen jurtikkaan,
Mi vaarin sai tyhjiä mulkoilemaan.

He vahvan pihlajan ongeksi taittoi,
Ja siiman he purjelangasta laittoi,
Ja Ilmari kaivoi lieroa viis
— Ja nyt sitä käytihin toimehen siis.

Isän ruuhi ol' rannalla, mut upa puuttui,
Sen vasta he muisti ja pitkiksi muuttui
Nyt naamat, mut Kalle se tuumasi jo:
„Käy ruuhehen vaan; minä vastaan! No!“

Pian saavutettiin saaren kylki,
Ja Kalle se siellä nyt syöttihin sylki
Ja onkensa paikas ja korkkia sen
Nyt kaksin he katsoi tuijottaen.

„Jo nappasi!“ Ilmari kirkasi innoin,
Ja Kalle se kiskovi sykkivin rinnoin.
Voi, kuinka se painavi! Voi toki! Hei!
Jo into se Kallen järvehen vei.

Mut onkea hän ei hellitä vainen,
Ja saadaan maalle se jurtikkainen.
Mut — voi kova onni! — he saappaaks' vaan
Sen huomaavatkin nyt harmissaan!

Rajasaapas on ainoa saalis heillä,
Mut märkä on Kalle ja katumateilla!
Hän tuntee jo selvästi seljässään,
Sen saunan, min kohta hän saa isältään

Ja järvehen leiviskän ahven se jääpi,
Mut saapas niin ilkeesti irstävääpi!
— Niin käypi kun poikaset unhottaa,
Luvan saamatta ett'ei onkia saa!

Mukaii MATTI HELENIUS.

Sankari.

että Alatuvan Aatu oli viisain ja miehevin mies koko Rantakylän raitilla kuljeksi-vassa poikaparvessa, siitä oli varmasti vakuutettu ainakin Aatu itse. Hän se oli sotapäällikkönä ja komentöörinä, kun piti karkoitettaman Jokelan kalkkuna-karja Lähdeniityltä tahi valloittaa Pekkolan poikien lumilinna. Tietysti; kukas muu niin tärkeään toimeen olisi voitu uskoa.

Sellaisia ihmeellisiä konsteja, kuin Aatu osasi, ei osannut kukaan muu. Hän taisi vinkua niin korvia vihlovasti, että Vanhalan Vahti rupesi oikein vimmatusti haukkumaan. Osasipa Aatu möyrytänkin niin karkealla äänellä, jotta Jokelan syöttiläshärkää oikein kateeksi pisti. Se mullisti silmänsä, kyyristi niskansa, kaapi multaa ja mylvi kauheasti. Vielä osasi Aatu napsuttaa sormillaan „mustalaista“. Sanottiin Aatun taitavan puhallella tupakkasavurenkaita ilmaan ihan kuin räätäli Risto, vaan se lienee ollut parjauspuhetta. Vielä osasi Aatu — mutta kukapa ne kaikki voi luetella, lyhyesti sanoen, hän osasi „vaikka mitä“.

Aatulla oli varsin vakaiset tiedot taivaasta ja maasta. Hän tiesi että pilvet ovat tuollaista hyytelöä, kuin sammakon mätiä. Hän oli sitä kerran löytänytkin erästä kivenkolosta. Sadekaaresta tiesi Aatu kertoa, että se juo vettä Jokelan joesta. Mutta jos kuka uskaltaa mennä sitä lähelle, niin se nielasee tuollaisen uhkarohkean ja pudottaa sen sitte pilvistä alas. Kerran oli hän itse ollut vähältä joutua sen kitaan, mutta ennätti toki lukea:

Kirjava kaari,
Taivahan vaari
Määräsi sulle
Kaunistetulle
Juomaksi mettä,
Virtojen vettä.
Ihmisen lapsi
Valkeahapsi
Armahda, säästä,
Poijes jo päästä!

Silloin oli päästänyt niin äkkiä, että suinpäin tupsahti mättääseen, mutta pääsi ylös ja juoksi kotiin. Onneksi oli tuon luvun räätäli Ristolta oppinut, muutoin olisi ollut mies mennyttä.

Tällaisia ihmeellisiä asioita taisi Aatu kertoa, ja hän nautti koko poikaparven kunnioitusta ja ihailua.

Mutta ainahan niitä on kadehtijoita ja kilpailijoita suurilla miehillä, niinpä Aatullakin. Jokelan pehtoorin poika Janne oli aina ollut vähän epäilevällä kannalla Aatun viisauden suhteen, vaan nyt käytyänsä kansakoulua lukukauden ennen joulua, oli tullut niin nenäkääksi että ihan julkisesti uskalsi lausua epäilyksensä Aatun arveluista. Niinpä silloinkin, kun Aatu pani toimeen kuun vangitsemisyhtymän, aikoen sitte viedä kuun ikuisiksi lampuksi tupaansa. Janne näet väitti että kuu on niin suuri ja niin ylhäällä, ettei Aatu kaikkien Rantalan poikien avustamanakaan sitä ikinä käsiinsä saa. Mutta tuostakos Aatu suuttui ja sydäntyi.

— „Emmekö saa? ylhäälläkö? niinkuin ei sitä nyt muut näkisi, että sehän on tuon männynlatvasta pari kyynärää. Tahdon näyttää Jokelan „herralta“, kuka tässä paremmin asiat ymmärtää, vaikk'en olekaan koulua käynyt. Yksinäinikin minä tuon tuopinpohjan tuolta käyn noutamassa!“

Ja tuumasta toimeen. Hän kiinnitti pikilangalla vanhan ruosteisen veräjänkoukun isänsä ongenvavan latvaan ja juoksi Mäntymäelle ja kiipesi siihen mäntyyn, jonka kohdalla kuu näytti olevan. Mutta kas kummaa, eihän se koukku yletäkään. Hän kiipeää ylemmäksi ja kurkottaa taas, vaan ei vielääkään ylettänyt. Yhä ylemmäksi yrittää Aatu kiivetä, vaan — krats, männyn latva katkeaa ja Aatu putoaa latva kädessä, vapa toisessa oksalta oksalle, kunnes ennättää lumikinokseen.

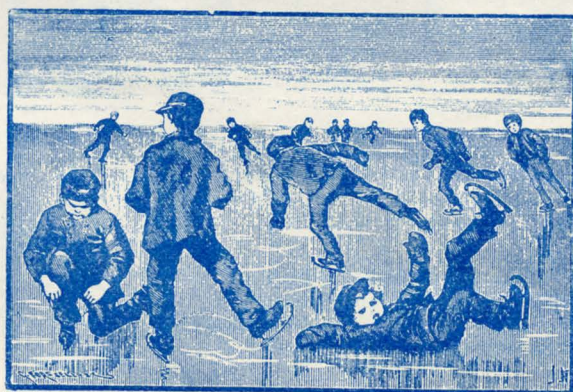
— „Saitkos kuun? missä se on? näytäs minullekin!“ ilvehtivät muut pojat, jotka hekin olivat tulleet paikalle kuuta vastaan ottamaan ja ehtivät paraiksi näkemään Aatun putoamisrytäkän.

— „Sain tietysti — tässä on sinulle, ja tässä sinulle!“ kirkuu Aatu ja jakelee nyrkiniskuja poikajoukkoon, joka hajoaa ja jättää tuon urhokkaan sankarin yksinään kuuta kotiin kulettamaan.

Naarmunaamoin ja revityin vaattein hiipi Aatu häpeissään kotiinsa. Sen koommin ei Aatun maine enää noussut entiseen mahtavuuteensa, vaikka olisi mitä konstia koettanut, sillä Jokelan Janne ja muut koulun käyneet aina voiton tiedossa ja taidossa veivät.

M. M—N.

Meidän lasten talvihuvia.

Laulunharrastajat.

ille ja Kalle olivat veljekset. He kyllä olivat reippaita ja rivaikoita poikia tai niinkuin äidin tapana oli sanoa: „aika vesoja“, vaan heidän kujeensa eivät aina olleet parasta lajia. Milloin he sotkivat piika Tiinan kuontalon, konsa taas renki Juhan hatulla vettä kantoivat. Olen varma, että monen mielestä tuntuisi liian pitkältä, jos ken ryhtyisi lukemaan heidän „syntiluetteloaan“ edes yhdenkään päivän kepposista — mitä sitten vuosittain. No, kerronhan jonkun, miten kävi kerran.

Oliko se Ville vaiko Kalle, joka oli saanut päähänsä — en enää tarkoin muista — että kun juo munia raakana, niin saa hyvän lauluäänen. Pitääpä koettaa! Siihen sattui sopiva tilaisuus.

— Harmaalla kanalla on varmaan pesä. Niin sanoi äiti ja etsi sitä monena päivänä. Mutta turhaan. Sen täytyy löytyä, päättelivät pojat, vaikka eivät aikeitaan muille ilmaisneet. He pitivät kanaa silmällä — olihan heillä kyllin aikaa — että eiköhän se erehtyisi menemään pesälleen. Mikä ilo! Se menikin aitan lattian alle ja siellähän se siis pesä olikin. Kokonaista kaksitoista munaa, aika kolhoa, olikin pesässä.

— Nyt meidän pitää koettaa, onko se totta, jotta munia juomalla ääni selkenee, tuumivat pojat, kantaen munia metsään. Ja niin sitä mentiin kallion kielekkeelle, koivun juurelle munia maistelemaan.

Vaan kun ei ole onnea, ei mikään menesty. Äiti, joka myöskin oli ollut pesää etsimässä, huomasi, että pojilla varmaan oli taas joku juoni vireillä. Hän tuli kuin kutsuttu juuri silloin, kun Ville viimeistä munaa kalkutti kallioon.

— Mitä te teette, pojat! huusi äiti.
— Me koettelemme, selkeneekö ääni, kun, kun —

— Kyllä minä myöskin koettelen, selkeneekö ääni, te junkkarit, sanoi äiti.

Ja samalla otti hän Kallen oikealla ja Villen vasemalla kädellään niskasta kiinni sekä alkoi taluttaa noita hartaita laulunharrastajia tupaseen, jossa pidettiin pienet „laulajaiset“ aivan paikalla. Äiti oli, näet, ottanut koivusta aimo oksan, jolla löi tahtia poikien selkäpuolelle aikalailta. Vuoron Ville, toisen Kalle, sai panna parastaan ääniasteikon kaikissa „skaaloissa“.

Mitä noista „taiteenharrastajoista“ on sittemmin „maailman musiikkikoulussa“ tullut, en tarkemmin tiedä. Vaan kyllä he ainakin silloin, kun kumpikin oli puolentusinaa munia mieheen juonut, osasivat laulaa tuota tuttua säveltä, joka melkein jokaiselle ilkevaltaiselle pojalle on tavallista, niin heleän hertaisesti, että se kuului kauas kylälle.

Tavallaan olivat siis Ville ja Kalle olleet oikeassa. Munat kyllä ääntä selvittivät, varsinkin kun äiti oli tahtia lyömässä. ITIKKA.

Kuusen ympärillä.

*Häy, ystävän',
Häy pyörimään
Joulu on täällä. Joulu joukkoon saa
Se joka vain
On kiltti ain',
Mutta häijyt saavat jäädä loukkoon:
Ralla-lal-lallalla j. n. e.*

Helsingin pojat tuntevat tämän „sportin!“ „Lasketaanmäkeä“ pitkin monikerroksisten rakennusten portaiden käsipuita. Ei välitetä vaatteiden hulumisesta. Ei huoliteta äidin kielloista. Mutta välistä voi häydyä, kuten kuvassa olevalle pojalle on häynyt. Kunhan kävisi jokaiselle käsipuita myöten luistelevalle pojalle samalla lailla! Ehkäpä silloin ottaisivat varoituksista huoliakseen!

Mittasilla.

— Tules tänne mittasille!
sanoo Siiri Towerille.
Pitempi ken meistä on,
suuren tortun saakohon.

Sun on jalkas karvaiset,
kypälisiä kannukset,
mulla piffu kengät waan,
firjallehan nousta saan.

Siiri posken pehmeäjien
painaa poskeen ystäväjien.
Suorana kuin sotamies
siinä seisoo hän ties.

Tulkaas kaikki katfomaan
felle torttu annetaan!
Henni huntuu: Towerille.
— Selma joifi molemmille.

Siiri warma voitostansa
lyöpi kättä iloisanja.
— Minä piisin, eikö niin?
Tower' wirffaa: olfoon niin!

Siiri suuren tortun sai,
oliko se oikein, wai?
Eipä ykfin sitä waan
Siiri syöddä hemmoffaan.

Hyväin lasten tavalla
jaetaan se kahtia.
Kempä toiset puolet saa?
Enpä sano, arwatkaa!

Timmi Kellen.

Joululle kotiin.

Joululle kotiin! —
Ulkoa kuului kulkus-
ten kilinää ja kavion
kapsetta. Kaikilla
tuntui olevan tavaton
kiire, joka teki elä-
män kadulla entistään
vilkkaammaksi. Tuon-
tuostakin kuului iloi-
sia huudahduksia,
jotka yhdessä muun

melun kanssa tunkeutivat tiepuoleissa olevien korviin.

Sairashuoneen n:o 13:ssa, aivan katujen kulmauk-
sessa, oli heikko sairas. Hän makasi vuoteellaan aivan
hiljaa ja huokasi raskaasti.

Mutta kun kadulta tunkeutui tavallista kovemmin
tuo: joululle kotiin! niin sairas raotti silmiään ja alkoi
vaikeroida. — Hoitajatar saapui.

— Mitä tahdot, Elli? sanoi hän ja lasi hyväillen
kätensä tytön vaaleille kiharoille.

— En mitään. — Tahtoisin vaan päästä jouluksi
kotiin. Eikö isää jo kuulu? kysyi pieni sairas ja loi
hoitajaansa katseen, niin kirkkaan ja läpätunkevan, että
tämä säälistä kääntyi toisaalle sanoessaan:

— Rauhoitu, Elliseni! Parin päivän perästä olet
terve ja silloin saapuu isä. Sitte pääset sinä kotiin.

— Niin. — Isä tulee ja me ajamme Ruskolla ulos
kaupungista aina alas jälle. Se on tavattoman haus-
kaa! Kulkuset soivat hevosen kaulassa, tähdet tuikkivat
ja lumi narisee somasti jalaksen alle. Ja — entäs kun
rappusilla seisoo äiti vastassa ja veikot ja siskot!
Kuulkaa, tuleeko se aika hyvin pian, että minä pääsen?

— Tuleehan se . . . Mutta rauhoitu nyt — sinä
väsyit liiaksi ja et sitte ehdikään jouluksi tulla ter-
veeksi, sanoi hoitajatar ja painoi sairaan, joka oli nous-
sut istualle, hellästi takaisin sänkyyn.

— Rukoile, lapseni, sanoi hän ja poistui toiseen
huoneeseen. Pieni sairas pani kätensä ristiin ja rukoili
ilosta säihkyvin silmin: „Isä meidän, joka olet tai-
vassa“. — Rukouksen loppuun lisäsi hän lapsellisesti:
„Rakas Isä, suo minun päästä joululle kotiin!“

Sitte hän painoi silmänsä umpeen ja ruusut, joita
kuume tuotti hänen poskilleen, saivat niin selittämättö-

män loisteen talvisen aamuauringon heijastaessa uudin-
ten takaa . . .

Sairashuoneen edessä seisoi hevonen rekineen. Si-
sältä kannettiin siihen lapsen kirstu.

Nuo pari päivää olivat kuluneet. Isä oli tullut ja
nyt oli Elli — kotimatalla.

Rusko juoksi kaupungista alas jälle. Ilma oli
niin tavattoman kirkas ja lumi narisi niin somasti jalak-
sen alla. Mutta kulkusia ei ollut Ruskon kaulassa ja
ei myöskään ollut Elliä, joka olisi sille huutanut: „Ko-
vemmin, Rusko, saat leipää!“

Rappusilla olivat vastassa äiti ja siskot — niinkuin
Elli oli odottanutkin.

„Mutta, miksi itkee äiti? Miks'ei hän riennä nos-
tamaan Elliä reestä, niinkuin ennenkin kotiin tullessa?“

Kyllä hän rientää, mutta horjuvin askelin. Hän
nostaa reestä valkoisen kirstun ja vie sen sisään. Siellä
hän suutelee Ellin jähmettyneitä poskia ja nyyhki,
itkee, niinkuin ainoastaan voi äiti itkeä.

Jouluaattona olivat hautajaiset. Kukkien ympä-
röimänä lepäsi Elli valkoisessa kirstussa. Kun äiti ja
siskot seisovat viimeisen kerran avonaisen kirstun
ääressä, näytti siltä kuin myrttiseppele Ellin otsalla olisi
säteillyt. Isä sulki kirstun ja verkalleen alkoi Rusko
kuljettaa sitä hautausmaata kohti.

Hautauskellojen kaiku vastasi jalaksen narinaan ja
juhllisella kunnioituksella paljasti jokainen vastaan-
tulija päänsä saattojoukon kohdalla.

Siunatessaan hautaa lausui pappi: Onnellinen se,
joka saa viettää Vapahtajan syntymäjuhlaa oman katon
alla, omaistensa keskuudessa, mutta onnellisempi on se,
joka saa ikuisessa Isän kodissa yhtyä enkelten ylistys-
lauluun: „Kunnia olkoon Jumalalle korkeudessa ja
maassa rauha, ihmisille hyvä tahto!“ — Sentähden
pyrkikäämme joululle kotiin!

Kun hauta oli luotu umpeen ja sukulaiset alkoivat
poistua sen ympäriltä, seisoi äiti vielä hetken katsellen
kylmää, elotonta kumpua, joka peitti Ellin ja tuntui
siltä, kuin tuulonen olisi kuiskannut hänelle tervehdyk-
sen henkien mailta.

— Onnellista joulua, lapseni! lausui hän ja läksi
astumaan siskojen kanssa.

VILKKU JOUKAHAINEN.

Mitä joulukuusi kertoi.

Oli syyslukukauden päättäjaiset kirkonkylän kansakoululla. Joulukuusi oli jo tuotu koulusaliin ja kaunistettu hyvin soman näköiseksi. Sen oksilla riippui pieniä kynttilöitä, helyjä ja makeisia. Ja lapset seisoivat kuusen ympärillä sillä aikaa, kuin muuta yleisöä kertyi salin täydeltä. Oi, miten lasten silmät loistivatkaan ilosta, kun he katselivat tuota viehkeän kaunista kuusta koristuksineen! Varsinkin veti lapsien huomion puoleensa kuusta ympäröivässä paperilevyssä oleva lause: „Kunnia olkoon Jumalalle korkeudessa ja maassa rauha, ihmisille hyvä tahto!“

Opettaja piti rukouksen ja puhui lapsille sydämellisillä sanoilla joulun merkityksestä, jonka jälkeen lapset lauloivat muutamia somia joululauluja opettajansa johdolla.

Nyt astui seurakunnan pastori esiin ja alkoi puhella pienokaisille näin:

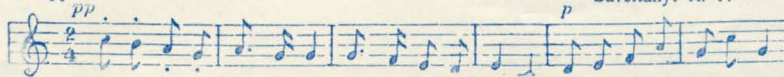
„Rakkaat lapset! Katsokaa tuota kuusta, joka keskellänne seisoo niin viehkeän kauniina! Kuunnelkaa mitä se puhuu! Kuuletteko? — Eihän sillä ole suutakaan, sanonette varmaankin. Mitenkä se voisi siis puhua? — Mutta sittenkin on totta, että se puhuu, vaikka me emme sitä kuule. Katsokaa miten suorana se seisoo ja osottaa latvallansa taivasta kohti! Sen kautta kertoo kuusi meille, miten meidänkin tulee uskossa katsella ylös korkeuteen, jossa on meidän oikea kotimme. Sen kodin on Jesus meille kaikille ansainnut. Lapsillekin Hän tahtoo sen antaa. Mutta miten voimme sitten siihen kotiin sisälle päästä? sanonette ehkä. Senkin opettaa meille tuo kuusi. Katsokaa miten sen oksat ja neulaset ovat puhtaat ja miellyttävät! Meidänkin tulee olla puhtaat sydämistämme, sillä Vapahtaja on sanonut: „Autuaat ovat puhtaat sydämeistä, ja he saavat nähdä Jumalan“. Mutta miten voimme puhtaiksi tulla, sen myöskin kuusi meille opettaa. Nuo kirkkaasti loistelevat kynttilät kuvaavat sitä „maailman valkeutta“, joka „koittona ylhäältä“ tuli maan päälle. Se on Jesus Kristus. „Hän valistaa kaikki ihmiset, jotka maailmaan tulevat“. Teidänkin syntinne, rakkaat lapset, on Hän pyyhkinyt pois, saattaaksensa teidät ijäti puhtaiksi jäseniksi rakkaan Isänsä valtakunnassa.“

Pastori lopetti puheensa, ja lapset näyttivät ihmettelevän sitä kaikkea, mitä joulukuusi oli heille kertonut.

AKSELI KORPINEN.

Karhu-leikki

Reippaasti.

Säveltänyt A. T.

1. Läh-de-tään-pä mar-ja-han, Kar-hu kai on pois-sa! Hänt' ei näh-ty konnussaan
2. Muil-la mail-la kon-ti-o Lampaan pais-tit lait-aa, Kah-ve-lil-laan käänte-lee,
3. — „Ei, ei liian kau-vak-si Metsään sentään mennä, Ai-ti-ki kun va-rot-ti,
4. Näin ne ty-töt va-rottaa, Po-jat tuost' ei huo-li, Hii-pii kar-hun kon-nul-len,
5. „Kol-ku-tap-pas o--vellen, On-ko siel-lä Nal-le, Lähemmäk-si kur-kis-ta,
6. Yh-den saaliiks sie-pa-ten Kar-hu lap-siin kar-kaa. Niin se käy kun to-tel-la

Kirj.

Matti Helenius.

O--le pit-kään ai-ka-han, Met-siss' eikä sois-sa
Mörähdel-len ään-te-lee: „Tää se vasta maittaa!“
Ett' ei kar-hu sit-ten-ki Nis-ka-ham-me len-nä!“
Toi-sil-len-sa tuu-maten: „Pidetään me puo-li!“
Ny-kä-seppäs tur-kis-tal! — Nytpä ja-lat al-le!
Ai-tiä ei o--sa-ta, Voi, voi Pek-ka par-kaa!

Kuinka karhuleikki on leikittävä: Ensimmäistä ja toista värsyä lauletaessa lapset karkeloivat piirissä tuolin tai pöydän ympäri, jonka suojaan „karhu“, joku lapsista, on turkilla peitetty. Toisen värsyn jälkiosassa karhu mörisee ja heiluttelee „kahveliaan“, joksi voi hiilihankoa käyttää. Kolmannen värsyn laulavat tytöt yksinään varotellen sormellaan poikia, jotka alkavat hyvin hiljalleen hiipiä karhun pesää kohti. Tätä jatkuu vielä neljännen värsyn aikana, jonka viime säkeen pojat laulavat. Viidennen värsyn neljä

alkusaettä laulavat pojat, tyttöjen säestäessä jos niin tahdotaan, ja kolkuttelevat samalla tuolia, kurkistelevat pesään ja viimein nykivät karhua turkista, kunnes viimeisen säkeen aikana, jonka tytöt laulavat, karhu hyppää pystyyn. Kuu dennen värsyn laulavat tytöt, joihin kolmannelta säkeestä yhtyvät pojatkin. „Pekan“ asemasta lauletaan sen pojan nimi, jonka karhu saa kiinni ja joka vuorostaan saa karhuksi ruveta. — Toisella kertaa voivat tytöt ja pojat vaihtaa tehtävää.

Elämästä pakanain keskellä!

Kun te jouluilana kokoonnutte joulupuun ääreen lukemaan tätä joululehteä, niin kehoitan teitä, rakkaat ystävieni, ajatuksillanne siirtymään pikkuhetkeksi pimeään Afrikan tasangoille, missä ihmiset eivät vielä tunne Jumalaa eikä lapsukaisetkaan heidän parasta ystäväänsä Jesusta. Kerron sieltä teille seuraavaa.

Oli 29 p. Huhtikuuta vuonna 1889, kun pidin koulua Oniipan lähetyksasemalla Ondongan valtakunnassa. Koulua pidettiin silloin suuren omumandipuun alla, sillä kouluhuonetta ei vielä löytynyt. Tämä puu oli niin suuri, että satoja ihmisiä voi saada suojaa sen siimeksessä etelän auringon kuumuutta vastaan. Noin satakunta ihmistä oli mainittuna päivänäkin kokoontunut tuohon avaraan kouluhuoneeseen. Siinä oli muutamia kristittyjä vanhempia ja heidän lapsiansa, mutta suurin osa oli pakanoita sekä vanhoja että nuoria. Muiden muassa oli silloin koulussa 2 entisen kuninkaan Nangolon poikaa, jotka olivat ehkä jo 50 vuoden vanhoja.

Koulu alettiin rukouksella, jota seurasi aakkostunti. Muutamat kristityt miehet ja pojat auttivat minua aakkosten opetuksessa. Aakkostunnin loputtua menin asuinhuoneestani ottamaan Raamatunhistorioita, joista lukutaitoiset saivat lukea, ja luetun johdosta kertoilin ja kyselin Jumalasta, taivaan ja maan kaikkivaltiaasta Luojusta. Ennen lukemisen alkua käskin kaikkein koululaisten poistua puun juurelta auringon paisteeseen; sillä alastomilla ihmisillä oli siimeksessä liian viileä, kun oli vielä aamu varhainen. Asetuin itse puun juurelle seisomaan ja tuo musta oppilasjoukko oli edessäni. Kaikki muut kohta tottelivat käskyäni, siirtyen kedolle istumaan, vaan toinen noista kuningas Nangolon pojista Nelago jäi istumaan puun juurelle takaaladattava pyssy vieressään ja pitkä puukko vyöllään. Hän kun minua oli aina kutsunut ystäväkseen, niin tartuin ystävällisesti hänen käteensä kiinni ja lausuin: „Nelago! mene istumaan tänne toisten kanssa, kun minä tässä kyselen teiltä“. Mutta tuo pakana ehkä piti tämän itselleen kunnian loukkauksena, koska hän silmänräpäyksessä hyppäsi ylös, siepaten latingissa olevan pyssyn oikeaan käteensä ja noin puolenkyynärää pitkän puukon vasempaan käteensä, ja rupesi juoksemaan minua kohti. Minä en uskaltautunut kääntymään pakoon; sillä pelkäsin, että hän ampuu minua selkään, vaan juoksin takaperin edellä ja hän perässäni nuo hirmuiset murhaaseet minuun tähdätyinä. En enää muuta voinut ajatella, kuin että kohta olin makaava veressäni Ondongan kedolla. Mutta suuressa hädässä lähetti Herra pikaisen avun. Ennenkuin Nelago ehti täyttämään julman aikomuksensa, sai Sakeus niminen kristitty takaapäin Nelagon käsivarsista kiinni, painaen ne aseineen alas. Raivostunut pakana seisahtui ja lannistuneena läksi pois murhaaseineen.

Kaikki olimme niin hämmästyneinä, ett'emme tahoneet mitään ymmärtää. Minusta tuntui, kuin veri olisi seisahtunut kiertokulussaan, kun kuolemaa sai katsella näin läheltä. Kun murhaaja poistui jonkun matkan, niin jatkoin koulun pitoa vielä yhden tunnin, enkä juuri mitään pelkoa enää tuntenut. Mutta kun koulun loputtua poistuimme puun luota huoneen tykö, ja kansan joukko ei mistään muusta puhunut, kuin tuosta murhayrityksestä, ja vielä Nelagon veli vakuutti minulle, ettei hän ole missään yhteydessä veljensä julmassa aikeessa, niin nyt vasta minä rupesin pelkäämään.

Vaimoni oli silloin sairas ja häneen tietysti vaikutti perin kovasti tuo tapaus, jotta hän itkien sanoi: „Kyllä pakanat sinun pian tappavat“. Nyt oli meillä taistelun hetki, sillä tuntui siltä, kuin ei olisi yhtään luottamusta Jumalaan. Kaikki usko oli nyt poissa ja se vasta on hirmuista, kun hädässä ei voi luottaa Herraan. Meidät saavutti semmoinen pelko, että pidimme sen ihan varmana, jotta tämä julma pakana vaikka yöllä murtaa meidän huoneeseemme ja tappaa meidät, kun hän ei ensi yrityksellään onnistunut. En voi sanoilla kuvata sitä tuskaa, mikä meillä oli silloin, kun luottamus Herraan oli sydämeistämme kadonnut. Mutta merkillistä sittenkin on, kuinka hätääntynyt sentään kääntyy Herran luo apua huutamaan, vaikka tuntuu siltä, että hukkaa täytyy. Suuressa ahdistuksessa laskimme polvillemme vuoteen viereen, jossa sydämen syvyydestä nousi synnintunnustus Herralle, ja rukoilimme, että Hän Jesuksen tähden antaisi meille syntimme anteeksi ja varjelisi pakanain käsistä meitä. Kun hätä oli suuri, niin Herran apu oli myös sangen lähellä; sillä vielä rukouksissa ollessamme Herra täytti meidän sydämemme ilolla ja riemulla, niin että tuntui ihan mahdottomalta, jotta yksikään pakana voisi meille minkäänlaista vahinkoa tehdä, kun Herra on meidän turvamme. Tässä siis saimme elävästi kokea, mimmoiseen hirmuiseen tuskaan saattaa uskottomuus häden aikana, ja mimmoisen ilon ja lohdutuksen taas usko Jumalaan synnyttää hätääntyneen sydämessä.

Omumandipuun

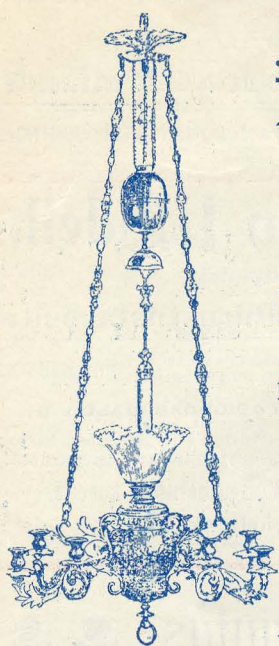
Tuon julman aikeensa tähden pakeni Nelago muihin valtakuntiin ja puolen vuoden kuluttua vasta palasi taloonsa; sillä hän luuli, että hän nyt tapettaisiin murhayrityksensä tähden. Kotiin palattuun hän lähetti minulle sanan, saako hän tulla luokseni. Luvan saatuansa hän pian tulikin ja toi pienen lahjan pyytäen, etten hänelle olisi suuttunut eikä enää luvannut näyttää semmoisia tapoja.

Rakkaat ystävät! olen nyt tässä teille kertonut pienen esimerkin elämästä pakanain keskellä. Silloin samana vuonna oli useampia tällaisia, mutta Herra niistä kaikista pelasti. Kun pakanat eivät tiedä mitään Jumalasta eikä Jesuksesta, niin sentähden he tekevät pimeyden julmia töitä. Rukoilkaat tekin ensin yhä lujempaa uskoa itsellenne, ettette vaaroissa hätäilisi, ja sitten rukoilkaa Jesusta pakanain puolesta, että he autuaiksi tulisivat ja kootkaat myös puolestanne varoja, että pakanat evankeliumin saisivat, voidakseen myös viettää iloista joulua Jesuksen kunniaksi.

F. HANNULA.

Rouvat ja palvelijattaret!

Parasta on ☆ aina kääntynä **Helsingin Palvelijatar yhdistyksen** Toimistoon ♡ ♡ ♡ Mikonkatu 3.

**Albion Lamppu-
makasiini**

Omistaja: Victor Rydman.

Suurin ja kaikin puolin runsain varasto:
Lamppuja * Porsliinia * Lasia

Kahvi- ja teekettiöitä
Nikkeliteoksia ☆ Uushopeateoksia
Kirjoitustelineitä

Kipsikuvia
Koristeita lasista ja porsliinista
Joulukuusen koristeita

Lastenvaunuja
Petroleumia ja Bensiiniä.
— Paljottain ja vähittäin. —

— Vakuutusosakeyhtiö —

KALEVA

Henkivakuutuksia, Elinkorkoja.

* Huokeat vakuutusmaksut * Edulliset ehdot. *

— HUOMATKAA! —

JOHN BARKER & KIN SEURAAJAT Turussa

suosittavat **liinakankaitaan** ja **pumpulikudoksiaan**, joita on saatavissa useimmissa hyvin varustetuissa teollisuustuotekauppoissa.

* **Hämeenlinnan Verkatehdas Osakeyhtiö** *

valmistaa ja myy mainioiksi tunnetuita

♦ ♦ **PALTOO-, PUKU- ja HOUSUKANKAITA** ♦ ♦

**KANSALLIS-
OSAKE-PANKKI**

Harjoittaa Pankkiliikettä kaikkialla Suomessa.

Välittää asioita ulkomaiden kanssa.

CASTRÉN & SNELLMAN

Asianajotoimisto Helsingissä. Aleksanterink. 42.

(Omistajat: Lakit, tohtori Allan Serlachius ja Nimituomari A. M. Lassenius).

Vastaanotto k:lo 1/2 10—4. Telefooni. Sähköosoite: Castrén. Matkustavat maaseuduille.

KULLERVO

Myöntää **Tapaturmavakuutuksia.** * *

Esim. Kauppias, virkamies, ylioppilas maksaa 10,000 markan vakuutuksesta vuosittain 20 markkaa, jolloin maksetaan korvaukseksi: **a)** jos kuolema sattuu — 10,000 mk. **b)** jos hän tulee työhön kykenemättömäksi — aina 650 mk. vuosittain, koko elinajan. **c)** jos sattuu ohimenevä vamma — aina 5 mk:aan päivältä, sairauden aikana.

Vakuutuksia päätetään postinkin välityksellä.

Jokainen hyvinlajiteltu manufaktuuri-kauppa on varustettu

Karlsmarkin Tehtaan Osakeyhtiön

— PORISSA —

Hyvintunnetuilla verka-, doffeli- ja trikooteoksilla.

Halvat hinnat ja jälleenmyyjille edulliset ehdot.

M. BÄHRIN kustannuksella on ilmestynyt: **Kaunokirjoitusmetodi** 5 kurssissa (7 viikkoa à 25 p.) Kansakoulupainos 10 ja 15 p. viholta. Kirjoitusvihkoja pystysuoralla käsialalla à 20 ja 25 p.

Kaikkiin näihin löytyy n. k. **Rinnakkaisvihkoja** kirjainkaavalla 32 sivua à 15 ja 25 p. **Rivinhöjääjia** sekä patentin saaneita **kynänkuivaa** 25 p. korkeampiin hintoihin. Saanut hopeamitalin Parliisinnäyttelyssä 1889. * **HELSINKI, Erottaja 19, Telef. 7 31.**

Sisältää raittiusitelmän, puheen, vuorolauseen, vuoro-keskustelun, runoja, kertomuksen, sadun y. m. Hinta 25 p. Tilataan vähintään 5 kpp. jolloin kirjamen maksaa 20 p. — Enemmän tilattaessa annetaan suu-rempi alennus. Tilataan os.: **Opettaja W. Reiman, Helsinki.**

Kansanopistokurssien laulukirja sisältää 183 virttä, hengellistä, isänmaallista ja raittiuslaulua. Mak-saa kovissa kansissa 50 p. Enemmän tilattaessa 40 p. Sopiva käyttää kansanopistokurssissa, raittius-, juomalakko- ja nuorisokokouksissa. — Tilataan os.: **Opettaja W. Reiman, Helsinki.** Huom.! Nuottipainos valmistuu myöskin tämän talven kuluessa.

Mitä miehelleni joululahjaksi? Mukavin sievin, helpoimmin hoidettu, lujin asiapaperilaukku, jossa on 27 osastoa. Se tilataan Kansankodista, Helsingissä. Hinta 8 mk, siis kylläkin helppo laitoksen etuihin nähden. Ei ole enää hätää siitä, että lapset saavat isän kirjeet tai tärkeät asiapaperit sekaisin.

160 C4

K. M. BRONDININ HÖYRYLEIPOMO

Sokurileipomo ja Marmelaaditehdas

Helsingissä.

Etelä Esplanaatikatu 20. Telefooni 77.

Höyryleipomo: karkeata ja vehnäleipää kaikellaista.
Sokurileipomo: suorittaa kaikkia hyvin järjestettyyn sokurileipomoon kuuluvia tilauksia.

Marmelaaditehdas: vanhin maassamme.

Mainioita joulukakkuja voidaan tilata myöskin maaseudulle.

Kaikkia valmisteita myydään sekä tukuttain että vähittäin.

K. H. RENLUND „ATLAS”

Mikonk. 6

suosittaa suuresta varastostaan paraanlaisia

Kynä-, linkku-, puukko-,
pöytä- ja muita veitsiä,
Saksia joka lajia,
Amerikalaisia partaveitsiä,
Tarjottimia erilaisia sekä
kalliimpia että halvempia,

Teekyökiä,
Primuskyökiä,
Kahvipannuja,
Lihamylyjiä,
Kastrullia, patoja ja pan-
nuja,

Vormuja „aladoobeja“ var-
ten sekä muita taloudessa
tarvittavia kapineita,
Rautasänkyjä,
Pesukaappia ja pesukeinoja,
Kylpyammeita y. m., y. m.

Aluminiumia

harkoissa ja ploatuissa sekä erinomaisen somasti tehtyjä
Aluminiumi-teoksia.

Herman Lindell.

☆☆ Erityisliike ☆☆

Taitelija- ja Piirustustarpeita.

Harppilaatitot sekä kaikenlaatuiset Piirustustarpeet
ovat tietysti aina ostettavat

* Piirustustarpeidenkaupasta, *

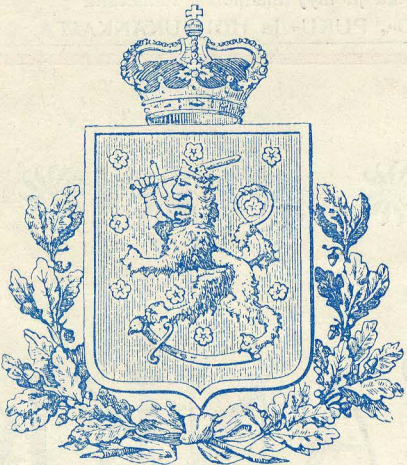
koska se „Erikoisliike“ ollen ehdottomasti tarjoaa
suurimmat takeet siitä, että tavara on parasta.

Matemaattisia ja Geodeettisia koneita.

Itä Henrikinkatu.

HENKIVAKUUTUS-OSAKEYHTIÖ

Suurin kotimainen henkivakuutusyhtiö.

Suurin kotimainen henkivakuutusyhtiö.

SUOMI.

Dahlbergin Paperikauppa

15 Aleksanterinkatu 15.

Maaraosasto: Erottaja 19.

Valokuva-albameja,

Puitteita,

Valokuvankannattimia
y. m.

Muisto- ja nimipäiväkorttia

helppoihin hintoihin.

Palovakuutus-

Osakeyhtiö

G. F. STOCKMANN

Suuri ja hyvin lajiteltu varasto kaikellaisia hyö-
dyllisiä tavaroita, niinkuin:

Liina-, Pumpuli- ja Villalankoja. Pöytäliinoja, Ser-
viettejä ja Pyyhkeitä. Pumpulisia ja Liinaisia Nenäliinoja.
Säkkiä ja Säkkikankaita. Vahaliinoja. Lippukangasta. Om-
pelulankaa y. m.

Kymmenysvaakoja Puoteja ja Taloutta varten. Koti-
ja ulkomaisia Posliini- ja Lasitavaroita.

Fiskarsin ja ulkomaiden Hienoja takomatutotteita niin-
kuin saksia, pöytä-, kynä-, puukko- ja partaveitsiä y. m.

Somia ja kestäviä Nikkelitavaroita niinkuin kannuja,
tarjottimia y. m. Lihamylyjiä useamman kokoisia ja lajisia
Tarjottimia iso valikoima y. m., y. m.

Lapsille sopivia
joulu lahjoja.

LASTEN-

kelloja,
silitysuunia,
keittoastiota,
veitsiä ja kah-
velia,
pöytäkaluja,
kahvikaluja,
teekaluja
y. m.

Työkalulaa-
tikoita ja
kaappia.
Kelkkoja ja
luistimia.
Polkupyöriä
y. m.

PARASTA TEETÄ.

Enemmän kuin mitään muuta tavaraa väärennetään
nykymaailman aikaan teetä. Jokaisen teen-ystävän tulee
sen vuoksi olla iloissaan siitä, että ainakin yksi paikka löy-
tyy, josta varmasti tietää saavansa väärentämätöntä teetä,
sillä se on tutkittu Helsingin Maanviljelys- ja Kauppa-
kemiallisessa laboratoriumissa ja kaikki lajit katsottu

puhtaksi ja väärentämättömiksi.

Tulkaa siis aina ostamaan teenne

N. KOCHTOMOW'ilta

44 Aleksanterinkatu 44.

Altuinen Varasto

John Barker & Kumpp:n Seuraajain Turussa
puuvillakankaita, niinkuin tamasti- ja reivaskudoksia (dräll), erit-
tään kestäviä, ei kloorilla valkaistuja.

Poljettavia teräsompelukoneita mainiota lajia

** 75 markkaan kappale. **

Monen vuoden takuu annetaan. Huokea hinta johtuu siitä, ettei
matkustavia asioitsijoita ole korkeata myymäpalkkiota kantamassa.

G. A. PETRELIUS

Helsinki, Aleksanterinkatu 32. Oulu, Kirkkokatu 20. Turku, Sinnenkatu 6.

Helsingin Kravattitehdas

Myymälä Aleksanterinkatu 14,
suosittaa hyviksi ja helpoiksi tunnettuja
teoksiaan, joita valmistetaan tilaajien
omistakin kankaista.

Tilaukset maaseudulle suorite-
taan nopeasti.

HELSINGISSÄ
Vuorikatu 9.

KANSANVALISTUS-SEURA

Kirjeosoite: KANSANVALISTUS-
SEURA HELSINGISSÄ.

Jäsenmaksu 3 mk (A sarja) tai 6 mk (A ja B sarja).

A sarjassa annetaan 1899 (arviolta):
Häyhä, Itä-Suomalaisten vanhoista tavoista.

Forsman, Kukkia Kantelettaren kaskesmailta.

Gripenberg, Englanti (maantiet. kertomuksia).

B sarjassa: Bonsdorff, Tähtitiede.

Vänrikki Stoolin tarinat eri hintaisia painoksia 4
mk - 2 mk 50 p. - 1 mk 50 p. - 1 mk - 75 p.

Pyytäkää hintaluettelot! Kansanvalistus-seuran kustannusvaroja. - Kansanvalistus-seuran Nuotti-
kirjallisuutta. - Kansankirjastoille sopivia kirjoja. - Rahtiuden Ystävien kustannusvaroja. - Vuokratta-
via Rahtiuden Ystävien taikalayhtykuvia. - Lehtisiä. - Kuvalehtiä. - Helmiä Suomen runoudesta.

Sopiva joululahja!
Väkiuomalakkolaiset
käyttäkää tilaisuutta!

Tunnettu ja suosittu Koittolehti on jäljellä syyslukukauden 12 numeroa nido-
tuna yhteen 50 p:istä vuosikerta. Sisältää kuvilla varustettua selonteon alkoihin
vaikutuksesta ruumiiseen. Sopii siis erittäin hyvin täysi-ikäistenkin luettavaksi.
Paljon kauniita kuvia ja hyviä kertomuksia. Tilataan Kansankodista, Helsin-
gissä. Joka 6:s vuosikerta ilmaiseksi.

Alli Tryggvins
KALJAA

tilataan pääkaupungissa
telefonilla 11 02.
Välttämättä hankittava jouluksi!